

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3 - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Upravni: Adresni: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3 - Tel. 3492, 3493
Podružnica: Maribor, Gosposka ulica
št. 11 - Telefon št. 2455
Podružnica: Celje, Kocanova ulica št.
2 - Telefon št. 190
Računi pri post. tes. zavodih: Ljub-
ljana št. 11 842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnine: ena mesečna Din 25.-
Za inostranstvo Din 40.-

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 3 - Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11 Telefon št. 2440
Celje, Str. smayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po
tarifu

V petdeseto leto Cirilmetodove družbe

V letu 1935., čigar prazn smo pravkar prekorali, bo naša osrednja narodna obrambna organizacija, Družba sv. Cirila in Metoda, dopolnila pol stoletja svojega obstanka. Malo je nacionalnih ustanov, ki bi imele za našo narodno ohranitev in za utrjevanje slovenske zavesti ob ogroženih mejah tak pomen kakor naša družba. Njen jubilej tedaj ni običajna društvena obletnica, nego spominski dogodek, ki mora dobiti dostojnega izraza na zmotraj, pa tudi na zunaj.

O nalogah in pomenu Cirilmetodove družbe ni treba govoriti ljudem, ki so z njo živeli in vsak po svojih močeh v tihi delu doprinali svojo pomoč. Toda po vojni je zrastle nov rod, ki pozna trnjevo pot predvojnega slovenstva samo iz sporočila vedno redkejših sodobnikov in zato gleda na borbe preteklosti z drugačnim, ne vedno pravičnim merilom. Življenjska nujnost in potreba narodne samopomoči se predstavlja v svobodni nacionalni državi v spremeni luči in težko je danes pojmiti, da so bili pred dobo, mnogo krajšo od človeškega življenja, časi, ko vprašanje slovenskih kulturnih potreb ni bilo za deva državnega budžeta, ko si je moral naš človek tako rekoč pritrpati od svojega siromaštva, da je ohranil svoj jezik in svojo zemljo pred prodiranjem sovražnega in osvojenega tujstva. Z današnje perspektive gledano, se dejanje onih domoljubnih mož, ki so pred petdesetimi leti položili temelj organiziranemu nacionalnemu dobremu delu, ne ceni, kakor bi se moralo.

Baš za to novo generacijo je treba obhajati letošnji jubilej družbe v taki obliki in na ta način, da se bo razgrnila vsa slika nacionalne afirmacije, ki jo je predstavljala CMD v avstrijski preteklosti, in da se bo zbudilo spoznanje, kako potrebno je nadaljevanje njenih tradicij tudi v naši in prihodnji dobi, seveda prilagojeno novemu času in novim razmeram.

Jubilejno slavo narodno obrambnega dela ne sme biti improvizacija, zato se nam zdi potrebno, še sedaj ob začetku jubilejnega leta obrniti se do dveh, ki se jih tiče, ne samo do družbenega vodstva, nego do vse narodne javnosti in njenih predstavnikov s pozivom, da store po svojih močeh vse za čim najdoslejše nacionalne manifestacije.

Razume se, da razmotrivanje o tehničnih pripravah ne more biti predmet našega članka. Tem bolj pa je treba govoriti o drugih pripravah, ki so potrebne, da ne bomo obhajali jubileja dela zgolj z besedami.

Že več let se suče zanimanje narodne javnosti okrog reorganizacije obrambnega dela. Na skupščini CMD so se izražali uvaževanja vredni predlogi in navet, tudi publicistična diskusija je prinesla marsikatero pobudo. Letošnja petdesetletnica je morda najboljši psihološki moment, da se razgiblje delovni pokret zopet v oni meri, kakor v najboljših cirilmetodarskih časih. Prvo, tako se nam zdi, bi moralo biti oživljenje podružnic in pridobivanje članstva. Brdsko je gledati v predvojne družbine Vestnike, ker nam vsaka vrstica pripoveduje o današnjem nazadovanju. Imeli smo ob meji v vsakem pomembnejšem kraju cirilmetodovski postojanko, danes moramo biti zadovoljni, če se jih je ohranila polovica pri življenju.

Pa vendar bi nova obuditev ne bila brezupno podjetje, zlasti ne ob meji, kjer se še danes najbolj živo čuti potreba obrambnega dela. V Gradišču — ob skrajni severni meji — se na primer pripravljala nova šola, ki z zaupanjem čaka na pomoč Cirilmetodarjev. Pa to ni edina pereča zadeva — koliko je še drugih potreb, ki bi napolnile celo knjigo, ko bi njih delikatnost dopuščala javno razpravljanje. Skoro vse so takega značaja, da jih z javnimi sredstvi ni mogoče rešiti, marveč je treba zanje organizirane narodne poštovanosti. Nacionalna javnost, s pristrano propagando informirana in vzpodbujena, ne bo ostala ob strani.

Samo ob sebi umevno se nam zdi, da izide za petdesetletnico posebna prigodna publikacija, ki bo v besedi in sliki predložila družbino delo v preteklosti in njene naloge, ki so še pred njo. Taka knjižica sme riskirati zelo veliko naklado, če bo urejena s potrebno skrbnostjo in strokovnim znanjem. Jasno je, da taka delovna potreba časa in skrbne izbire sodelavcev. Oboje je danes še na razpolago. Vodstvo naj o pravem času pritegne potrebne moči in organizira razširjanje — za uspeh se ni bati.

Samo nekaj misli smo nanizali za danes. Nujno potrebno pa je, da postane CMD vsaj letos, ob svojem jubileju, zopet zadeva vsega zavezanega slovenskega ljudstva.

Potres v Turčiji

Stambul, 7. januarja. W. Potresni sunki trajajo dalje. Na otoku Marmara se občutijo tako močan potres, da je moralo prebivalstvo zapustiti svoja stanovanja ter kamptirati na prostem.

Rezultat rimskih pogajanj med Lavalom in Mussolinijem:

Sporazum med Francijo in Italijo

Tesnejše sodelovanje obeh držav v mednarodni politiki naj omogoči ureditev srednjeevropskega problema in drugih vprašanj, ki se tičejo obeh držav

Rim, 7. januarja. AA. Po večerji, ki jo je francosko poslanstvo priredilo Mussoliniju na čast, sta imela predsednik italijanske vlade Mussolini in francoski zunanji minister Laval dolg razgovor na samem. Okoli polnoči sta sporočila zbranim gostom, da sta se dokončno sporazumela o vseh političnih vprašanjih. Dokončna besedila sporazuma bodo že danes podpisana ter vsebujejo:

1. Protokol, ki ugotavlja enotnost naziranja obeh vlad o glavnih vprašanih splošne politike.

2. Skupno priporočilo sosednim državam Avstriji in naslednjim bivše avstro-ogrske monarhije, da sklenejo konvencijo o spoštovanju medsebojnih mej in o nevmišljanju v zadeve svojih sosed.

3. Konzultativni pakt, ki obvezuje Francijo in Italijo, da se sporazumeta o skupnih ukrepih, če bi prišlo do dogodkov, ki bi ogrozili neodvisnost Avstrije. K temu paktu bodo povabljene Nemčija, Madžarska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Poljska in Rumunija, vendar se zdi pristop Nemčije in Madžarske dvomljiv.

4. Konvencijo, ki ureja kolonialne probleme v severni Afriki.

Oblavljen bo samo prvi dokument, ostali trije pa šele pozneje, ko bodo dopolnjeni s protokoli, ki bodo urejali enotnost stališč Francije in Italije glede nekaterih posebnih problemov zunanje politike.

Rim, 7. januarja. AA. Poročilo o sporazumu v glavnih dveh vprašanjih, to je avstrijskem in afriškem, so razglasili davi zgodaj zjutraj v Rimu kot uspeh razgovorov med Mussolinijem in Lavalom.

Razgovori so se začeli v soboto dopoldne in so se nadaljevali vso soboto popoldne in vso nedeljo do pozno v noč. Besedilo dogovora še ni objavljeno, toda sprčo važnosti srednjeevropskega problema je pričakovati, da bo v njih v prvi vrsti govora o nujnosti ohranitve politične neodvisnosti Avstrije. To konvencijo bosta zaenkrat podpisali samo Francija in Italija, nato bi jo pa razširili na države, ki meje na Avstrijo, v števju Nemčije. Pozneje bi bila dostopna tudi ostalim državam, v števju Rumuniji in Poljsko. To konvencijo bo dopolnil splošen pakt o nevmišljanju drug drugega v notranje zadeve, ki bi ga sklenile med seboj podunavske države.

Včerajšnji razgovori

Rim, 7. januarja. b. Včeraj dopoldne je imel francoski zunanji minister Laval v Beneški palači svoj tretji daljši razgovor z Mussolinijem. Razgovora sta se udeležila tudi francoski poslanik v Rimu de Chambrun in državni podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Šuvich in je trajal nad 3 ure. Istočasno so se v palači Chigi sestali politični strokovnjaki obeh držav ter obravnavali poslednje tehnične podrobnosti za sestavo besedila sporazuma o do tedaj urejenih vprašanjih. Posvetovanje se je popoldne nadaljevalo.

Ob 13. je Laval s svojim spremstvom obvedoval v nekem znanem rimskem restavrantu, nakar se je odpeljal na sprehod po mestu. Ob 17. je rimski guverner priredil Lavalu na čast v palači Conservatorio na Kapitolu svečan sprejem, ki se ga je poleg zastopnikov mednarodne diplomacije udeležila tudi večja družba rimske aristokracije. Laval je pregledal tamkajšnje muzeje in pinakoteko. Po sprejemu je v svojih apartmanih v »Excelsioru« sprejel nekatere člane francoske kolonije. Zvečer se je udeležil sprejema, ki ga je priredil poslanik de Chambrun v palači Farnese niemu in Mussoliniju na čast.

Med sprejemom sta imela Laval in Mussolini ponovno zelo dolg razgovor, ki je trajal čez polnoč. Ko sta se vrnila med goste, je Laval izjavil družbi francoskih bojevnikov, ki bivajo v Italiji in med katerimi je bil tudi italijanski invalid Del Croix:

»Ravnokar sem se sporazumel z Mussolinijem«

Vest, ki so jo v trenutku zvedeli vsi prisotni, je izzvala viharne ovacije čefoma francoske in italijanske zunanje politike. Ker je bil že v pretekli noči dosežen sporazum, je odpadel za danes dopoldne napovedani poslednji sestanek obeh državnikov.

Laval pri papežu

Danes dopoldne je bil Laval s svojim spremstvom v Vatikanu. Papež Pij XI. ga je sprejel v posebni avdienci v svoji privatni knjižnici. Avdienca je trajala pol ure. Papež je Lavalu odkloval z navijanim vatičanskim odklovanjem.

Popoldne je Laval posetil kardinala Palacella, vatičanskega državnega tajnika, s katerim se je razgovarjal skoraj celo uro o posarskem plebiscitu in o pripravah za

sklenitev novega konkordata med Vatikanom in Francijo. Kardinal Pacelli mu je zvečer vrnil obisk. Sestala sta se v palači Taverna, kjer ima svoj sedež francosko poslanstvo pri Vatikanu. Francoski poslanik pri Vatikanu je obema državnikoma priredil intimen sprejem.

Francoski zunanji minister Laval bo jutri zapustil Rim in se vrnil v Pariz, odkoder odpotuje takoj nato v Zenevo na zasedanje sveta Društva narodov.

Danes popoldne je Laval posetil angleškega poslanika v Rimu, nato pa je v ho-

telu »Excelsior« sprejel francoske novinarje. Ob 16. je bil v Invalidskem domu, kjer so mu francoski in italijanski bojevniki poklonili umetniško izdelano glavo padlega vojaka.

Rim, 7. januarja. AA. Papež je danes sprejel francoskega zunanjega ministra Laval. Razgovor med njima je trajal 50 minut. Pri tej priliki je papež izročil Lavalu insignije reda velikega križa, s katerim ga je odlikoval, Laval pa je papežu podaril tri etarinske knjige velike vrednosti.

Komunike

Rim, 7. januarja. b. Nocoj ob 20.30 sta Mussolini in Laval v Novinarskem domu sprejela okrog 60 domačih in tujih novinarjev ter jima dala o sporazumu, ki je bil 15 minut prej podpisan v Beneški palači, svoje izjave. Istočasno je bil novinarjem izročen naslednji komunikat:

Ministrski predsednik Mussolini in zunanji minister Laval sta končala svoje razgovore, v katerih sta se sporazumela o vprašanjih, ki se tičejo obeh držav v Afriki, kakor tudi o skupnem stališču obeh vlad glede evropskih vprašanj. Ugotovila sta popolno soglasje o potrebi večstranskega sporazuma o problemih Srednje Evrope. Daje sta sklenila predložiti svoje sklepe takoj v proučitev ostalim zainteresiranim državam. V pričakovanju dogovora se prouče vsi ukrepi, ki jih zahteva sedanji položaj.

Kaj pravi Mussolini

Rim, 7. januarja. r. Po zaključku pogajanj je Mussolini izjavil novinarjem:

Vprašanja, o katerih se je razpravljalo v Rimu, obsegajo iz dveh kategorij: 1. Vprašanja, ki se tičejo neposredno Italije in Francije; 2. vprašanja, ki se tičejo splošnih zadev, to se pravi Evrope in vsega sveta. Sklenila sta, da morava vprašanja, ki jih je že načel de Jovenel in potem nadaljeval de Chambrun, ki je pokazal mnogo razumevanja in takti, brezpogojno urediti. Naši napori so rodili zapoljene uspehe. Sedanji dogovori pomenijo utrditev prijateljstva in sodelovanja med narodi, ki je tako potrebno. Tudi glede evropskih problemov je bil sklenjen dogovor o sodelovanju francoskega in italijanskega naroda. Menim, da moram poudariti važnost skupnih smernic obeh narodov. Italijansko-francoski sporazum ne vsebuje nobene točke, ki bi bila naperjena proti komu drugemu. Dogovor je bil sklenjen v nadi, da se evropski horizont razširi, ne pa zoži, da pridemo iz krize, ki je tako dolgo pritiskala na narode Evrope. Obenem moramo tudi odstraniti nevarnosti, ki izvirajo iz prevelikega optimizma. Ne smemo pa misliti, da je že vse storjeno. Prijateljstva se morajo tudi v bodočnosti še bolj ojačiti in ne smejo ostati samo v diplomatskih protokolih. Upam, da bomo dosegli vse, kar si svet želi in kar pričakuje.

... kaj Laval

Zunanji minister Laval je izjavil: Pogajanja, ki smo jih pričeli, so rodila pozitivne rezultate. Nisem bil varan v svojem upanju. Sporazum je podpisan. Z ureditvijo naših zadev smo utrdili tudi prijateljstvo, ki obstoja med obeh državama. Dogovor, ki smo ga podpisali glede afriških zadev, odgovarja enakopravnosti in upam, da bo sprejet zelo ugodno. Niti eden niti drugi ni ničesar žrtvoval od svojih lastnih blednih interesov. Odstanili smo vse ovire, ki so že toliko časa preprečevale potrebno sodelovanje med obeh državama. Sedaj moramo brez vsake postranske misli v atmosferi medsebojnega zaupanja načeti vse one probleme, ki se tičejo ohranitve reda v Evropi. Dogovor, ki smo ga podpisali, bo v dodelu vse one države, ki so v italijanskem bloku, to so na eni strani Mala antanta in države Balkanske zveze, na drugi strani pa Avstrija in Madžarska ter Poljska. Na tej konferenci bi se razpravljalo o sklenitvi mednarodne konvencije, kakor jo predvideva sporazum med Lavalom in Mussolinijem, s katero naj bi si te države medsebojno zajamčile svoje meje in dogovorile, da se ne bodo vmešavale v notranje zadeve druge države.

Nova konferenca v Rimu

V smislu sporazuma med Lavalom in Mussolinijem bi se naj sestala v Rimu nasledstvene države in sklenile predlagano konvencijo

Praga, 7. januarja. č. »Česke Slovo« je v daljšem poročilu iz Rima o Lavalovih razgovorih z Mussolinijem objavilo tudi novico, da bodo v kratkem odpotovali v Rim zunanji ministri držav Male antante dr. Beneš, Titulescu in jugoslovanski ministrski predsednik Bogoljub Jević. List je objavil tudi članek jugoslovanskega poslanika v Pragi o možnosti italijansko - jugoslovanskega sporazuma.

Rim, 7. januarja. r. V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da bo v zvezi s sporazumom, ki sta ga sklenila Laval in Mussolini, v najkrajšem času sklicana v Rim konferenca vseh držav, ki so zainteresirane na ureditvi srednjeevropskega vprašanja in na uveljavljanju načel, po katerih sta se v pogledu Srednje Evrope sporazumela Laval in Mussolini. Na tej konferenci bi sodelo-

plomatskih spieih zavzel zelo važno mesto. Storili bomo vse, da se bodo dejansko izvedle naše namere. Olajšali smo položaj tudi vsem interesiranim državam. Politika, ki smo jo določili, ni naperjena proti nikomur. Ta politika omogoča vsem vladam, da se na podlagi enakopravnosti udeležujejo vseh akcij, čijih edini cilj je organizacija miru. Rimska pogajanja so sedaj srečno za-

Popoln sporazum - a le delen uspeh

Laval in Mussolini sta uredila samo čisto francosko-italijansko zadevo, srednjeevropski problem pa bo še predmet nadaljnjih pogajanj

Rim, 7. januarja. č. Agencija Havas je izdala o rezultatih razgovorov komunike, v katerem ugotavlja, da obsega sporazum med Lavalom in Mussolinijem dejansko štiri dogovore. Prvi se nanaša na važne probleme obče politike, drugi in tretji na avstrijski in srednje-evropski problem, četrty na afriška vprašanja.

Po sporazumu o kolonialnih zadevah je Italija pristala na to, da se narodnostne in gospodarske koncesije, ki so bile priznane italijanskim državljanom v Tunisu s pogodbo iz leta 1896, postopoma ukinejo, toda do kraja ne pred letom 1965. Francija je zato pristala na izveste teritorialne koncesije v severni in vzhodni Afriki. Tako bo odstopila Italiji ozemlje v dolžini 800 milj in v širini nekaj sto metrov v severnem področju svojih centralno afriških kolonij italijanski Libiji, na drugi strani ozemlje, ki bo obsegalo kakih 400 kvadratnih milj, italijanski Eritreji, ki pa se ji lu-ka Obok ne priključi. Pač pa bodo Francozi odstopili Italiji do 3000 delnic železnice Djibuti Addis Abeba.

Kar se tiče srednje-evropskega in avstrijskega problema, se bo uredil s pomočjo dveh posebnih diplomatskih dogovorov. Prvi bo francosko-italijanski konzultativni pakt, s katerim se bosta obe državi obve-

želeli sodelovati v primeru vsakega dogodka, ki bi mogel ogroziti avstrijsko samostojnost. Drugi določa pakt srednje-evropskih držav, katerim bi se pridružili Nemčija in Poljska, vsekakor pa Grčija in Turčija. S tem paktom si bodo zajamčile vse te države medsebojno nedotakljivost svojih meja. Obenem se bo vsaka izmed njih obvezala, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve ostalih pogodbenih držav.

Pariz, 7. januarja. č. Vse francoski tisk je davi objavil obširne komentarje o Lavalovih razgovorih z Mussolinijem in zlasti o zdravilnih obeh državnikov. »Temps« pravi, da sta oba državnika s svojimi izjavami nedvomno otvorila novo etapo v evropski politični zgodovini. Mir v zapadni in Srednji Evropi je zajamčen. Poseben jamstvo za mirno ureditev srednjeevropskega vprašanja predstavlja baš italijansko-francosko sodelovanje. Obema državama bo sigurno uslovo onemogočiti slehern poskus, da bi se s političnimi avanturam povzročil kakršenkoli nov nered v podunavskem bazenu. Tudi drugi listi sodejo o doseženih rimskih rezultatih zelo optimistično in »Petit Parisien« celo ugotavlja, da bi bil vsak komentar odveč, ker so izjave, ki sta jih dotedaj dala Laval in Mussolini v Rimu, popolnoma jasne.

Tudi o oboroževanju

Nemčije je bilo govora
Pariz, 7. januarja. č. Agencija Havas je objavila kratko vest, da sta se Mussolini in Laval razgovarjala o mednarodnih odnosih napram Nemčiji. Ugotovila sta, da je treba nemško oboroževanje v mednarodno pravnega vidika smatrati kot protizakonito vse dotlej, dokler bi ga druge države s posebnim sporazumom ne priznale

Pariz, London in Rim zadovoljni z uspehom

Rimskemu sporazumu pripisujejo veliko važnost za nadaljnji razvoj evropske politike

Pariz, 7. januarja. w. V svojem današnjem uvodniku poudarja »Temps«, da pomenijo rezultati rimskih pogajanj za obe državi velik uspeh. Zaključek pogajanj je dogodek največje važnosti za razvoj mednarodnega položaja. V predvčeršnjih govorih Laval in Mussolini sta dane objube so se izpolnile. Že samo dejstvo, da obstoji sedaj med Italijo in Francijo pogodba, pomeni učinkovit doprinos k pomirjenju evropskega kontinenta. Za srednjo Evropo namrečava ureditev mora otvoriti vrata stalni stabilizaciji v tem delu Evrope pod pogojem seveda, da bodo vse druge države pokazale enako dobro voljo kakor Francija

in Italija. Določena formula čuva torej interese Francije in Italije kakor tudi Male antante, Nemčije in Madžarske v enaki meri, ker politika Nemčije ne ogroža avstrijske neodvisnosti, revizionistična politika Madžarske pa ne ogroža splošne varnosti. Francosko-italijanska pogodba ni naperjena proti nobeni državi ali skupini držav, temveč je dejanski instrument za red in mir.

»Intransigentne ugotavlja, da vodi sedaj pot iz Pariza v Berlin preko Rima. Francija in Italija sta ustvarili podlago za široko mirovno antanto, h kateri sta porabili vse države, tudi Nemčijo. Hitler ima sedaj priliko, da dokaže svojo odkritost.

Pariz, 7. januarja. AA. Havas poroča: Sporazum v Rimu se zrcali v listih pod triumfalnimi naslovi. Prvi komentarji poudarjajo, da je napočilo sproščenje od težke more, ter da je sedaj vendar že konec dolge prošlosti neopozornosti in da se začetje doba mnogo obetajočih nad za bodočnost.

London, 7. januarja. AA. Rimska poročila o doseženem sporazumu so v Londonu sprejeli s posebnim zadostjenjem, kar je tembolj razumljivo, ker je bila britanska vlada ves čas v naitesnejših stikih s Parizom in Rimom. Pozornosti je omenil v svojem sobotnem govoru tudi predsednik britanske vlade, ki je poudaril, da so eden izmed najugodnejših finalnih sedanjega mednarodnega položaja. Listi z zaupanjem sro na skorajšnji obisk Flandina in Laval v Londonu ter vidijo v njem nadaljnji korak pri delu za pomirjenje Evrope.

Angleži odobravajo sporazum, odklanjajo obveznosti

London, 7. januarja. AA. Reuter poroča: Londonski diplomatski krogi odklanjajo predloge iz Rima, naj bi v-tika Britanija tudi formalno pristala na francosko-italijansko paktu mednarodni Avstrie. Načeloma da ta splošna vlada naslanja svojo politiko na 17. februarja 1934 ko se je priključila tedanji francosko-italijanski izja-

Nadaljevanje na 2. strani.

vi. V zvezi se vlade Anglije, Francije in Italije poudarile soglasnost, da je treba ohraniti avstrijsko neodvisnost. To izjavo so priznale vlade kasneje izpolnile še s tem, da se hočejo v bodoče po potrebi vsamemu posvetovati. Zato se angleški krogi menjajo da nova izjava angleške vlade ni potrebna s tem stališčem sta zadovoljni tudi francoska in italijanska vlada.

Madžari se ne odpo-vedo revizionizmu

Budimpešta, 7. januarja. Tudi ves madžarski tisk se obširno bavi z rimskim sporazumom. Listi izražajo svoje zaupanje v Mussolinija ki Madžarom nedvomno ne bo zapustil. To je pokazal tudi v svoji zdravici, v kateri je poudaril, da bo Francija in Italija lahko sodelovali, ne da bi zapustili svojo doseženo pozicijo v mednarodni politiki.

»Posti Naplos« podrobno razpravlja o srednjeevropskem paktu, s katerim naj si zanjamo srednjeevropske države vzajemno nedotakljivost meja svojih nacionalnih teritorijev. List pripominja k temu, da to še nomeni konca madžarski revizionistični politiki. Če pride s sosednjimi državami do gospodarskega sodelovanja, so Madžari na to veseli pripravljeni. Sicer pa tudi Italija ne bo dopustila, da bi morali Madžari zalajati vse svoje dosežane politične zahteve.

Schuschniggova turneja Pariz — London — Praga

Kim, 7. januarja. »Messaggero« poroča z Dunaja, da bosta zvezni kancelar Schuschnigg in zunanji minister Berger Waldenev v začetku februarja odpotovala v Pariz in London. Na poti iz Londona se bosta ustavila v Pragi in službeno posetila češkoslovaškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra.

ALI SI ŽELITE OHRANITI MLADOST?

Tedaj morate piti redno Rogaško slatino »Tempele«, ker vam ta čisti organizem vseh strupenih naslag, ki povzročajo prerano staranje.

Če bi urejevali liste po želji iz občinstva...

V božični številki »Politike« objavljamo urednik Milan Šantič zanimiv članek o tem, kakšne bi bile novice, če bi jih morali uredniki urejevati tako, kakor to žele ljudje iz občinstva. Brez dostavka ali komentarja posnemamo glavne odstavke članka, ki je zadel v črno:

V javnem življenju spadajo takoj poleg eksponiranih politikov vsekakor novinarji v vrsto onih ljudi, ki jih občinstvo najbolj kritizira in jim največkrat zameri. Virok je čisto enostaven: Novinarji so občinstvu prvi na udarcu, ono živi z njimi, ono od njih največ zahteva in pričakuje, oni so zveza med dogodki in občinstvom, oni so glasniki vseh narodov, vseh ljudi, vseh stvari. Novinarji ne ustvarjajo dogodkov, marveč jih samo beležijo. Blazno drve za resnico, z ednim smotrom, da jo čimprej sporočijo svetu. In potem grešijo. Grešijo zato, ker delajo. Ne pozabite, da vsak človek gleda eno in isto stvar samo s svojimi očmi. Ampak novinarjem je to zadržanje. Oni so fotografska plošča, ki slika vse stvari takšne, kakršne so. Mnogim to ni všeč in so — nezadovoljni.

Če morete, se zamislite v položaj urednika dnevnika, pa boste imeli več razumevanja in usmiljenja. To ni enostavno delo. Položaj, ki ni niti malo zavidanja vreden. Ne bo pretirano, ako rečem, da se na urednika prav za prav vsi hudujejo. Da se ne bi pregreli zoper svojo dolžnost, je »gospod urednik« prisiljen, da se čisto zameri svojim prijateljem, svojim najbližjim tovarišem, na katere ga vežejo dragi spomini iz zgodnje mladosti. Zavoljo resnice se on sem in tja zameri tudi ljudem, od katerih zavisi moralna njegova eksistenca. Proti sebi razvname jezo močnih in slabih, izrove mržnjo bednih in črnoglednih, ki v njegovi roki vidijo »veliko moč«.

Vsi so hudi nanj. Po mnenju profesorja bi dnevniki morali beležiti samo kulturne dogodke in manifestacije po svetu. Drugi spet smatra, da so dnevniki zaplavljali v kri kriminalistike in da tako slabo vplivajo na ljudi. Igralci so globoko prepričani, da je gledališče edini hram o katerem je treba pisati. A slabi literati se hudujejo na urednika, ker ne objavlja njihovih sestavov kakor so tudi slikarji nezadovoljni, ker se jim posveča vobče premalo pozornosti. Delavci mislijo, da so uredniki kupili močni denarni magnati in da dnevniki ne poklanjajo zadosti pozornosti socialnim vprašanjem. A bankirji spet žive v prepričanju, da je urednik na ljubo svojim čitateljem od katerih živi, započel besno boje proti njim, bankirjem. Trije politični zbori lahko prinesejo uredniku tri zaklete sovražnike. Politiki, ki je imel zbor, trdi, da ga je poslušalo 50.000 duš in da je to bil »najbolje obiskan zbor« v zadnjih letih. Toda urednik je zabeležil v svojem listu, da je bilo prisotnih kakšnih 3000 duš. Kakšen župan je globoko užaljen, ker je bilo njegovo ime zlohotno izpuščeno ob priliki te in te deputacije in da on točno ve, od katere strani vleče veter. Urednik se lahko ubije, toda župana ne bo nikoli prepričal, da je to naključje, tiskovna greška, ne pa zarota. Tudi trgovci so nezadovoljni, ker se njihovim zadevam posveča malo pozornosti. Čevljarji so nezadovoljni, ker se ne izvede borba proti tuji konkurenci. Sportisti seveda, ker se tako malo piše o sportu. Duhovniki, ker se ne razvije poučje o veri itd. itd. Vsi so nezadovoljni.

Kaj pa naj bi počel urednik, če se že znajde v takšnem položaju? Mar naj zapusti svoje mesto in se loti kakšnega drugega posla? Ali pa naj morda vendarle uboga svoje nezadovoljne čitatelje? On ne bo storil ne enega ne drugega, ker bi v obeh primerih ravnal napačno. Toda kako naj vzdrži borbo, če so se vsi dvignili proti njemu? E, tu ga vodi izkušnja: Nadaljeval bo svoje delo ne oziraje se na glasove, ki grmijo proti njemu. Ali ste se kdaj vprašali: Kakšni bi bili listi, če bi jih urejalo čitajlo občinstvo in oni, ki smatrajo, da so dandanes listi slabo urejeni. (Namesto odgovora objavljam članek nekatere dopise, o katerih občinstvo smatra, da bi morali biti objavljeni in vidnem in uglednem mestu, z debeljšimi črkami.) Mi jih ne bomo citirali, moramo pa prevesti še konec članka: Takšna pisma prejema uredništvo sleherni dan. Pošiljajo jih ljudje raznih profesij. Poleg fotografov in inženjerjev, profesorjev in učiteljev, duhovnikov, trgovcev in industrijev. Neka dama je napisala uredniku, ker ni objavil njene slike, ko je bila izvoljena v odbor nekega človekoljubnega društva. Urednik je skomignil z rameni in se ni hudoval na njo, ker se je zaradi takega že davno nehal jeziti.

Glasovanje v Posarju se je že pričelo

Pariz, 7. januarja. AA. Havaš poroča iz Saarbrückna: Plebiscit se je danes že začel za osebe ki bodo 13. t. m. v službi ali drugače zaposlene v Saarbrücknu gre za ukoli 2200 oseb. Doslej je volilo le nekaj tucatov teh upraviteljev. Očenem se je potujoči volilni urad ustavljal v bolnicah in prevzel volilne listke bolnikov. V javni bolnici v Saarbrücknu je glasovalo 70 bolnikov, 10 pa v tovarniški bolnici.

Večja železniška nesreča v Rusiji

Moskva, 7. januarja. Na progi Lenigrad-Moskva, 200 km od Lenigrada sta trčila dva brzovlaka, ki sta bila polna potnikov. Vozovi obeh vlakov so dočela razdelani. O nesreči je bilo izdano uradno poročilo, ki navaja, da je katastrofa zahtevala človeške živice, katerih število pa ne objavlja.

Gustav Šilih:

Vprašanje naših učiteljskih šol

V poslednjem času posvečajo beograjske novine posebnega pozornost aktualnim šolsko-političnim vprašanjem, tako na primer pretečemu vprašanju pravilne preureditve šolskega nadzorstva, ki postaja bolj in bolj aktualno (»Pravda« od 6. IX. in 25. XII.) in o katerem bo treba izpregovoriti tudi pri nas, ter vprašanju reforme učiteljskih šol (»Pravda« od 20. XII. in »Politika« od 28. XII.).

Kakor je tudi naši javnosti znano, je v zvezi z gospodarsko krizo zadnjih let nastopila za učiteljski naraščaj usodna nezaposlenost, ki se je večala od leta do leta, kakor so pa učiteljske šole pošiljale v svet nove roje absolviranih učiteljskih kandidatov. Ta hiperprodukcija, ki je bila deloma posledica krize, deloma pa nesnočne šolske politike, je prisilila prosvetno ministrstvo, da je začelo naval novih dijakov na učiteljske šole s postritvijo sprejemnih pogojev v I. letnik. Praktična posledica tega ukrepa je, da večina zavodov (med njimi vse državne in zasebne učiteljske šole v naši banovini) že drugo leto ni otvorila I. letnika. In ako bodo doseženi strogi sprejemni pogoji obveljali tudi naslednje leto, bodo prizadete učiteljske šole morale počasi likvidirati. Kakor vse kaže, se bo prosvetno ministrstvo v tej zadevi moralo odločiti že tekom tega šolskega leta ter vprašanje učiteljske izobrazbe s širokopotezno reformo za dolga leta pravilno in smotno rešiti.

Seveda se slišijo o načinih te reforme, o kateri se tudi pri nas mnogo govori, to da malo javno razpravljajo, različna naziranja. Nekateri predlagajo, da bi se uresničila stara želja učiteljskega, da bi se namreč dosežene učiteljske šole umaknile dvehletnim pedagoškim akademijam s predhodno popolno srednješolsko izobrazbo kandidatov, drugi priporočajo, naj ostanejo dosežani zavodi, vendar samo v banovinskih centrih; tretji se spet zavzemajo za to, da bi ostale vse tiste učiteljske šole, ki služijo nekemu večjemu okrožju ter bodo predvidoma imele dovolj dotoka. O prvem predlogu razpravlja v »Pravdi« od 20. XII. ugledni srbski pedagog, član Glavnega prosvetnega sveta in bivši direktor drž. uč. šole v Kragujevcu (ene najzvočajnejše urejenih uč. šol v državi) Glig. Hadži-Tašković, o drugem pa v »Politiki« od 28. decembra predsednik JUJ in član Glavnega prosv. sveta, Ivan Dimnik.

Glig. Hadži-Tašković, avtor članka »Pedagoške akademije«, prikazuje uvodoma nedavno izvedeno reformo učiteljske izobrazbe v Grčiji, kjer so namesto dosežanih 18 petraz. uč. šol (predizobrazba kakor pri nas: 4 letna nižja srednja šola) ustanovili 7 dvehletnih pedagoških akademij, s čimer samo dvignili samo višine učiteljske izobrazbe, marveč so rešili tudi problem učiteljske nezaposlenosti, zakaj v I. letnik akademije bodo sprejemali samo po 40 srednješol. abiturientov. Avtor priporoča slično rešitev tudi za našo državo, tako da bi v bodoče imeli samo toliko učiteljskih izobraziteljev, kolikor jih v resnici rabimo, in sicer enakomerno porazdeljenih na vse banovine. Zakaj ne slišimo, vprašuje avtor povsem upravičeno, o nezaposlenosti učiteljev in vseh učiteljev? Zato, ker vojska in cerkev točno veta, koliko kandidatov potrebuje — in samo toliko jih strokovno izobrazujejo. Tudi učiteljske šole so strokovne šole, pripravljajoče za točno odrejen poklic, zato točno poznajo število novih učiteljev, ki jih potrebuje država vsako leto. Po navedenem mnenju imamo zlat preveč učiteljskih šol — 31 državnih in 6 zasebnih (med njimi takšne, ki imajo komaj po 50 do 60 učencev!) — zakaj uradna statistika dokazuje, da jih potrebuje le 20. Potemtakem bi trebalo vse ostale ukiniti oziroma nekatere izmed njih spremeniti v gimnastične akademije, ki jih pri nas doslej še nimamo. O priliki te operacije pa se naj izvrši tudi popolna reforma učiteljskega strokovnega obrazovanja, s tem da se dosežane uč. šole pretvorijo v triletno pedagoške akademije, ki bi sprejemale v prvi (sedanji tretji) letnik kandidate z dovršenim 6. gimn. razredom. Pozneje, ko bi se ekonomski prilike izboljšale, bi sledila dokončna reforma v dvehletne pedagoške akademije s predhodno popolno srednješolsko izobrazbo kandidatov.

Kakor so avtorjeva izvajanja v celoti pravilna in kakor moramo pozdraviti njegovo zahtevo po pravih pedagoških akademijah, se vendar ne moremo strinjati z njegovim predlogom za prehodno dobo, ker bi vsaj v naši ožji domovini iz umljivih razlogov prejemali v 6. gimn. razreda najslabši dijaški material (dvomljivo je celo, ali bi se vobče javilo dovolj kandidatov za otvoritev prvega letnika), hkrati pa bi povsem zatvorili vrata absolventom meščanskih šol, odkoder so doslej prihajali na učiteljske šole najboljši učenci. Razen tega prva dva letnika sedanjih učiteljskih šol, ki sares služita samo obči izobrazbi, nista tako nepotrebna, kakor se zdi na prvi pogled: vršita namreč važno funkcijo izenačevanja heterogene dijaškega materiala, ki se zbore v prvem letniku. Dokler torej niso možne prave dvehletne pedagoške akademije, je bolje, da ostanejo dosežane 5 razredne učiteljske šole — pod pogojem, da se s prihajajočim letom spet dovolj sprejem sposobnih absolventov meščanskih šol. Našo obkolitev Hadži Taškovičeva predloga, podkrepnja reforma nižjih vojniš akademij, kjer so dolga leta sprejemali dijakke z dovršenim 6. gimn. razredom, a so na osnovi izkustev reformirali to šolo naprej slično učiteljskim, tako namreč, da je sprejemala kandidate z nižjim tečajnim izpitom v 5. razredno nižjo vojno akademijo, dokler se ni letos izvršila ponovna reforma, po kateri vstopajo v 3. letno nižjo vojno akademijo kandidati s višjim tečajnim izpitom, torej s popolno srednješolsko izobrazbo.

Drugi predlog, ki izhaja iz vrst JUJ in ki si ga je osvojil tudi Ivan Dimnik, kakor kaže navedeno v »Politiki«, priobčeno izjava, poudarja, da je dovolj, ako so učiteljske šole samo v banovinskih središčih. To naziranje ni z ničemer utemeljeno, ker so poedine banovine različne po velikosti števila prebivalcev in po svojih kulturnih potrebah. Ševeda banovina bi potemtakem imela prav tako samo eno učiteljsko šolo, kakor trkati manjša in manj obitana banovine: kulturno visokostopnja država bi bila s tem postala izenačena s kulturno nižjo stopnjo in manjšo zetsko banovino. V vsej državi bi bilo samo deset

učiteljskih šol. Hadži-Tašković jih zahteva na osnovi uradne statistike 20), ki bi pač ne moge upoštevati pokrajinskih posebnosti ter bi ustvarjale neki, modernim pedagoškim zahtevam nasprotujoči uniformni učiteljski tip. Razen tega bi nastopila tista nevedenost, ki jo komaj prebolevamo, prenatpanost enega zavoda, paralele in premočni razredi. Tudi ne smemo pozabiti, da zahteva učiteljska šola kot strokovna šola bolj od vseh drugih individualnega postopka, ki je v takšnih šolah tvornicah povsem nemogoč. In kako bi bilo v naši ožji domovini, v dravski banovini, ako bi se izvedel predlog predsednika JUJ? Ostala bi samo učiteljska šola v Ljubljani, med tem ko bi se enako stara, po svoji pedagoški tradiciji vsa slovenskemu učitelstvu znana mariborska ukinila.

Že pri tej priliki moramo odločno povedati, da bi ta ukinitve ne izvala samo enodružnega odpora prebivalstva obmejnega, narodnostno še vedno ograženega Maribora, ki bi tako izgubil spet važno kulturno postojanko, nego tudi vsega ljudstva bivše mariborske oblasti, katere ozemlje je učiteljska šola v Mariboru doslej oskrbovala z učiteljstvom. Ukinitve pa bi bila tudi iz drugih razlogov usodna in obžalovanja vredna: kje drugod ima bodoči učitelj takšno ugodno pedagoško vzdušje, kakor v Mariboru, kjer je začel »Popotnik« svojo pot in kjer se še zdale ureja, kjer je vzniknala Slovenska šolska matica, ki je doživljala svoj najvišji razcvet vedno takrat, ko je bila večina odbornikov iz Maribora; kjer deluje Pedagoška centrala s svojim bogato strokovno pedagoško knjižnico, eno največjih v vsej državi; kjer priča pedagoški tedni o zanimanju mariborskega prebivalstva za vzgojno vprašanje in kjer se zbira učitelstvo iz vse banovine v pedagoških tečajih? O ukinitvi mariborske učiteljske šole torej ne sme in ne more biti in tudi ne bo govora, kajti na celo nastanitve učiteljskih šol po banovinskih središčih samo je v svojem jedru pogrešno. Važno namreč ni, ali se nahajajo na sedežu banovine, važno je namreč, da so v takšnih krajih, ki nudijo dovolj bogato kulturno okolje (gledališče, knjižnice, muzeje, obrt, trgovino, industrijo, tujski promet itd.) in ki so hkrati prirodna središča nekega večjega teritorija. Na tej osnovi obdržita obe največji mesti v dravski banovini, Ljubljana in Maribor, svoji učiteljski šoli, katerih vsaka pa bi morala imeti točno določeno, tedaj omejeno število učencev. V tej zvezi stopa v ospredje zahteva po internatski ureditvi učiteljskih šol, ki si jo osvajamo in v tem pogledu popolnoma strinjamo z Dimnikovo tozadevno izjavo. Sprito dejstvo, da ne bo več paralel niti po spolu ločenih šol, bo internatska ureditve v obeh mestih možna brez večjih stroškov. Dimnik upa upravičeno, da se bo na ta način dosegel večji dotok z deželje, seveda le, ako se bodo v I. letnik sprejemali tudi absolventje meščanskih šol, katerih večina prihaja s podeželja. Ključ po teh dijakih poteka iz prevažnega načela nove šole, ki zahteva, da mora vse šolsko delo temeljiti na domačih tleh. Šolski učitelj mora zaradi tega dobro poznati svoje okolje, obvladati domače narečje, razumeti in spoštovati ljudske sage in navade, vglubiti se v ljudski duh, biti sam organski zvezan z njim. Vse to pa se s pridom možno le, ako je sam izšel iz dotične pokrajine in je dovolj dolgo živel v njej. Podeželske meščanske šole, ki so običajno nastanjene v prirodnih središčih manjših teritorijev (n. pr. v Slovenjgradu kot središču Mislinske alpe pa v Sošanju kot središču Šaleške doline) in ki jih posejajo učenci iz najširše okolice do 15. življenjskega leta, so doslej kar najbolj zadovoljivo ustrezale tej zahtevi, pošiljajo učiteljskim šolam svoje najboljše, rodni grudi se ne oddajne diake. Po petletnem študiju so se potem vračali v domačo pokrajino, kjer so uspešno pričeli s svojim prosvetnim delom.

Na osnovi naših izvajanj naj se torej reši vprašanje učiteljskih šol takole: ako je možno, naj se namesto dosežanih zavodov ustanove dvehletne pedagoške akademije, ki bi sprejemale v I. letnik kandidate s predhodno popolno srednješolsko izobrazbo; ako pa to finančnih razlogov še ni možno, naj ostanejo dosežane učiteljske šole (s primerno spremenjenim učnim načrtom), dopolnjene z internati, v tistih mestih, ki so prirodna središča nekega večjega ozemlja in ki nudijo dovolj bogato kulturno okolje (potemtakem v dravski banovini v Ljubljani in Mariboru). Te šole naj bodo mešane, število učencev in učenk omejeno, da se prepreči zopetna hiperprodukcija učiteljskega naraščaja sprejemajo pa se naj v I. letnik tudi sposobni absolventje meščanskih šol. Samo takšna rešitev vprašanja učiteljskih šol bo v prid narodu in državi, šolstvu in učitelstvu.

Izročitev Artukovića

Pariz, 7. januarja. g. »Le Jour« javlja iz Marseille: V soboto je prispel semkaj jugoslovanski iskalce min »Spasilica«, ki bo prepeljal hrvaškega terorista Artukovića v Jugoslavijo. Artuković je bil sivočias iz Anglije. Ko je stopil na francoska tla, so ga v Dieppe aretirali. Imel je madžarski potni list. Poizvedovanja so dognala, da je imel tesne zveze z dr. Pavelićem in da je aktivno sodeloval pri organizaciji marsejskega atentata.

Šahovski turnir v Hastingsu

Običajni vsakoletni mednarodni božični šahovski turnir v Hastingsu je bil zaključen z naslednjim rezultatom:

Flohr, dr. Euwe in sir Thomas po 6 in pol točke, in so si torej razdelili ex aequo prvo, drugo in tretjo nagrado. Četrto in peto nagrado sta si razdelila ex aequo Rotvinnik in Capablanca, ki sta dosegla po 5 in pol točke. Sledile: Lilienthal 5, Mitchell 3 in pol, Vera Menšikova 3, Milner - Barry 2 in pol, Norman 1 in pol točke.

Vremenska napoved

Današnja vremenska napoved za turek: Večnoma še oblačno vendar občasno možnost, da se bodo oblaki razpršili. Prihod mrzlega zraka z vzhoda.

Ostavka madžarskega finančnega ministra

Budimpešta, 7. januarja. d. Madžarska vlada se je z novim letom znašla v latentni krizi. V javnost je prodrla vest o sporu v vladi generala Gömbösa šele po zasedanju glavnega upravnega sveta madžarske Narodne banke. Na seji je bilo upravnim svetnikom sporočeno, da je finančni minister Imre dy podal ostavko, ker ga namenjajo v prihodnjih dneh imenovati za poveljnika podpredsednika Narodne banke. To mesto je bilo zanj posebej ustanovljeno. Ker pa namenjajo dosedanjemu guverneru banke Popovics zaradi starosti vrhiti svojo službo samo še leto dni, bo Imre dy uradnim potom postal njegov naslednik. Že večeraj je trgovski minister dr. Fabinyi prevzel agende finančnega ministrstva, dasi še ni rešeno vprašanje, kdo naj prevzema ta resor. Politični in finančni krogi sodijo, da bo za novega finančnega ministra imenovan bržkone predsednik madžarske radijske družbe Kozma. V danem primeru bi mogla Kozma in Fabinyi tudi zamenjati svoje resore.

Budimpešta, 7. januarja. d. Demisija finančnega ministra Imre dyja, ki jo je podal te dni, še ni sprejeta. Dr. Imre dy ima te dni odpotovati v inozemstvo, kjer ima opravka zaradi madžarskih finančnih zadev, za kar je potrebno, da zastopa svojo državo kot finančni minister. Zato bo njegova ostavka sprejeta šele po njegovem povratku v Budimpešto.

Hitlerjeva ponudba Franciji

Pariz, 7. januarja. d. V političnih krogih so se razširile govorice, da namerava državni kancelar Hitler, če bi se posarski plebiscit zaključil ugodno za Nemčijo, koncem januarja sklicati državni svet. V svojem govoru bo napovedal izvestno spremembo v dosežanih nemški zunanji politiki. Hitler namerava staviti Franciji v konkretni obliki ponudbo za zblizanje in sporazum ter za sklenitev prijateljskega pakta.

Mussolinijev sin ponesrečil pri smučanju

Rim, 7. januarja. d. Kakor se je naknadno izvedelo, se je na smučarskih prireditvah v Sestriereu od italijansko-francoski medij ponesrečil poleg glavnega tajnika fašistične stranke Staraceja tudi Mussolinijev sin Bruno, ki si je zlomil desno nogo.

Pariz, 7. januarja. AA. Havaš poroča iz St. Moritza, da so se ponesrečili v snegu štirje Italijani. Dva so že naši mrtva, druga dva pa še iščejo.

Cerkveni redi v Španiji zopet dovoljeni

Madrid, 7. januarja. AA. Praveosodni minister je izdal okrožnico, ki dovoljuje ustanavljanje novih cerkvenih redov in kongregacij.

Eckhardt na poti v Zenevo

Budimpešta, 7. januarja. AA. Trevi odputuje v Zenevo madžarski delegat v Društvu narodov Eckhardt. S seboj bo vzel akte o odgovornosti madžarskih oblasti za marsejski atentat.

Političen umor v Vratislavi

Vratislava, 7. januarja. AA. Tu so našli v uradu stolnega kapljiča ubitega blagajnika dekana Riederja. Misljlo, da gre za politično maščevanje. Morilec so pobegnili in so pustili blagajno nedotaknjeno.

Predsednik edanskega senata v Varšavi

Varšava, 7. januarja. AA. Predsednik edanskega senata Greiser se je pripeljal v Varšavo na uradni obisk.

Smrt angleškega znanstvenika

London, 7. januarja. AA. Tu je preminil v starosti 79 let inž. Alfred Ewing, ki je slovel kot strokovnjak za magnetizem. Med svetovno vojno je ustvaril slovit dvoranost 40 v pomorskom ministrstvu, ki je postala ena najvažnejših ustanov za dešifriranje sovražniških poročil. Od decembra 1914 nemška mornarica ni izvršila nobene akcije, da ne bi v sobi št. 40 že vnaprej vedeli, kam bo plula in kaj bo počela. Se zdaj varujejo najstrožjo tajnost o delu tega oddelka. Mod dešifriranimi političnimi poročili je tudi znana brojavka nemškega državnega tajnika Zimmermanna, s katero je ponujal Mehiki zavezništvo Nemčije proti Zedinjenim državam. To razkritje je vplivalo mogoče na ameriško javno mnenje in pospešilo vstop Zedinjenih držav v vojno.

Izpred sodišča

Ljubljana, 7. januarja. Danes se je nadaljevala in zaključila razprava v zadevi zasebne obtožbe zaradi prestopa žaljenosti časti, ki jo je naperil proti direktor dr. Janko Tavzes proti poštnemu uradniku g. Viktorju Fajdigi. Razpravo, ki je trajala poldrugo uro, je vodil s. o. g. Jože Rus. Obtožba je prvotno inkriminirala 4 izjave obdolženca g. Fajdige. Prva se je nanašala na izjavo nasproti uradniku Stubljavi, ki je nekoč vprašala Fajdigo, zakaj nosi brado, in ji je Fajdiga odgovoril, da jo nosi in jo bo nosil, dokler bo »žlikrof« direktor. Druga točka obtožbe se nanaša na pripombo, da dr. Tavzes ni direktor, marveč samo vršilec dolžnosti direktorja, tretja na pripombo, ki jo je vpisal obdolženec g. Fajdiga v vprašalno polo »Radia«: »V radiu naj predavajo samo ljudje, ki so nacionalno in moralno neoporečni.« Zadnja točka pa se je nanašala na naročilo vabilo za revijo »Naš val«, kjer je obdolženec pripomnil, da odklanja revijo, dokler bo g. dr. Tavzes v vodstvu radia.

Zasebnega tožitelja je zastopal dr. Josip Cepuder, obdolženca dr. Vavpetič. Obtoženi g. Fajdiga je ponudil dokaz resnice in predložil obširen dokazni spis. Zastopnik zasebne tožitelja je umaknil obtožbo glede nacionalne in moralne neoporečnosti, ker je obdolženec že na prvi razpravi izjavil, da s tem ni mislil na dr. Tavzes.

Današnja razprava se je zato osredotočila na ostale točke obtožbe. Sodnik je ponovno zaslišal najprej poštno uradnico gde. Stubljavo, ki je vztrajala pri izjavi, da je rabil obdolženec izraz »žlikrof«, in tudi, da je imela vtis, da je besedo »direktor« rabil v žaljivem tonu. Naslednja priča, poštna uradnica gde. Glavičeva, je izjavila, da ni imela vtisa, da bi obdolženec govoril o direktorju v zaničljivem tonu. Tretja priča gde. Veseljkova ni dala nikakih bistvenih izjav, ker se je nahajala v drugi sobi in zato ni slišala, kaj se je govorilo v prvi sobi poštnega urada v Šiški.

Ker so bile druge priče zaslišane že pri prvi razpravi dne 28. novembra, je sodnik zaključil dokazno postopanje, nakar sta sledila kratka govora obeh odvetnikov. Med splošno pozornostjo je sodnik potem razglasil sodbo, po kateri se smatra obdolženec g. Viktor Fajdiga kriv prestopa zoper čast po št. 297, točka 2 kaz. zak., ker je rabil o svojem šefu izraz »žlikrof«, in se zato obsodi na 40 Dm denarne kazni in povračilo stroškov kazenskega postopanja, v kolikor odpadajo na ta del obtožbe. Zastopnik obdolženca dr. Vavpetič si je pridržal tridnevni rok za vložitve priziva proti sodbi. Zastopnik zasebne tožitelja dr. Josip Cepuder ni podal nobene izjave. Sodbi je prisostvovala več poštinih uradnikov. Pozornost in šalo je povzročalo dejstvo, da je g. Fajdiga bil pri današnji razpravi brez brade, obrti.

Kupujte domače blago!

Naši kraji in ljudje

Občni zbor Zveze kulturnih društev

V ponedeljski izdaji »Jutra« smo že obširno poročali o nedeljskem letnem občnem zboru Zveze kulturnih društev v Ljubljani. Pred prehodom na dnevni red se je občni zbor, ki so se ga v velikem številu udeležili delegati včlanjenih društev, poklonil spominu blagopokojnega Velikega kralja. Kakor se vidi iz tajniške

velikega kulturnega in nacionalno političnega tečaja v aprilu se je udeležilo 140 mladih javnih delavcev iz vseh krajev Slovenije. Knjižnicam slabše situiranih društev je ZKD lani darovala 3549 knjig. V veliki meri po zaslugi Zveze je bila v Ljubljani osnovana Ljudska univerza, ki se razvija razvija. Proračun za leto 1935 izkazuje 123.000 Din izdatkov.

Pri volitvah je bil soglasno in z velikimi ovacijami izvoljen za predsednika Zveze minister dr. Albert Kramer, ki je v svojem nastopnem govoru podčrtal naloge in cilje ZKD ter se s toplimi besedami spomnil požrtvovalnega nacionalnega in kulturnega dela, ki ga po deželi vršijo učitelji in drugi inteligenti. Izrazil je tudi svoje veselje, da vidi med delavci v vrstah ZKD toliko mladih ljudi, ki prinašajo novega duha in novega poleta. Njegov govor je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Živahna razprava se je razvila o raznih zadevah Zveze in sprejetih je bilo več sklepov o bodočem delu in o nekaterih prejšnjih kulturnih vprašanjih. Izrečena je bila zahvala dosedanjemu dolgoletnemu predsedniku ZKD direktorju Jugu, ki je že pred občnim zborom prosil, naj ga zaradi preobremenitve z drugim delom ne volijo več za predsednika.

Po občnem zboru je bila prva seja novega odbora, ki se je konstituiral tako-le: predsednik dr. Albert Kramer; podpredsednika sodnik dr. Stojan Bajčič in pisatelj Jakob Spicar; tajniki dr. Boris Puc, Boleslav Hiter in Franc Juvan; blagajnik Drago Pogorelec; odborniki: direktor Rado Pavlič, prosvetar ljubljanske sokolske župe Janez Pohar, prof. dr. Josip Mihelec (ki je bil dosedaj prvi tajnik, a zaradi preobremenitve poklicnega dela te funkcije ni mogel več sprejeti), inž. Slavko Zajc, agronom A. Jamnik, Ivan Tonja, Fran Mar, Ivan Ribičič, V nadzornem odboru so inž. Bevc, načelnik Breznik, prof. Jeran, direktor Jug in akademik Verbič. Na odborovi seji je predsednik dr. Kramer toplo čestital k življenjskemu jubileju odličnemu in popularnemu prosvetnemu delavcu, podpredsedniku ZKD Jakobu Spicarju.

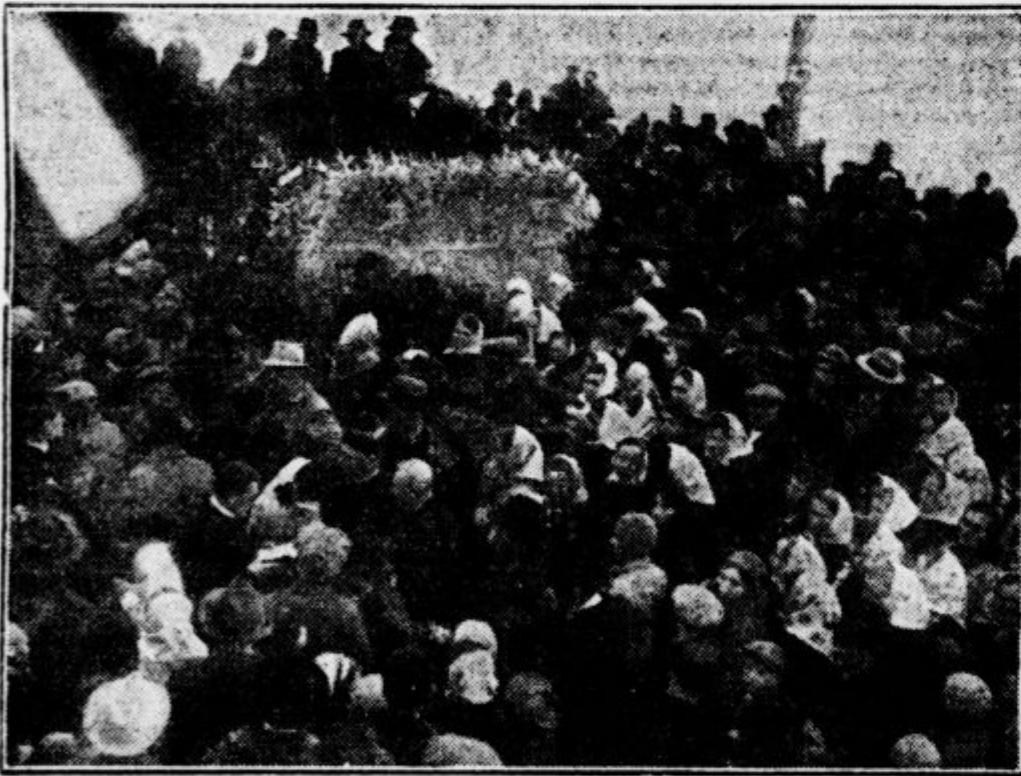
Dr. Albert Kramer

ga poročila, je v Zvezi včlanjenih 380 društev; Zveza je lani društvenim odborom prispevala 527 gledaliških iger; priredila je v preteklem letu 170 predavanj, ki jim je prisostvovalo okrog 20.000 poslušalcev;

Pri otvoritvi doma SK Polža

V nedeljo so otvorili novo dograjeno dom SK Polža pri Sv. Duhu med Stično in Višnjo goro. Po podrobnem poročilu v ponedeljskem »Jutru« pridružujemo dve sliki, ki kažejo veliko množico gostov, ko čaka pred domom otvoritve in pa častne goste, ko so se pred domom postavili pred fotografsko kamero. Na sliki so od leve na desno zastopnik višnjegorske občine g. Nadrah, dr. Arnošt Brilej, ravnatelj dr. Milan Dular, dr. Rudolf Mar, škof dr. Gregor Rožman, med obema papa Danilo, nadalje inž. Pavlin, št. Predalič, sreski načelnik dr. Podboj, inž. M. Šuklje, dr. St. Lapajne in dr. Kuželj.

Prva pravoslavna služba božja v Kranju

Kranj, 7. januarja

Uprava srbske pravoslavne parohije v Ljubljani je letos pravoslavnim vernikom v Kranju, katerih število se giblje okrog 50 in so med njimi Jugoslovenci kakor Rusi, pripravila veselo presenečenje s tem, da se je vršila v Kranju prvikrat na pravoslavni božji služba božja. V ta namen je bil v sokolski telovadnici Narodnega doma prirejen oltarček. Obreda je opravil ljubljanski prota g. Djordje Budimir. Asistirali mu je diakon g. Rešetarčević. Po službi božji je bila lepa spominska svečanost za Viteškim kraljem, ki jo je zaključil g. prota s primernim govorom. Pri službi božji je svečniku odpeval cerkveni zbor pravoslavne cerkvene občine iz Ljubljane pod vodstvom pevovodje g. Mirka Premelca. Zbor sestojajo večji del iz Slovencev, nekaj je tudi Rusov ter vrši lepo misijo zbliževanja s pravoslavni verniki.

Prve pravoslavne službe božje v Kranju so se seveda udeležili vsi kranjski pravoslavni verniki, častniški zbor z žand. majorjem g. Osmanagićem na čelu, vojaštvo, Čehi in zastopniki JČ lige, sreski načelnik g. dr. Ogrin in zelo mnogo kranjskega občinstva, ki je pokazalo simpatije do pravoslavni bratov. Tri osebe so bile ob tej priliki sprejete v pravoslavno cerkev.

Peter Pirc pojasnjuje svojo afero

Ljubljana, 7. januarja

Policija je zaključila preiskavo o skrivnostni zadevi bivšega knjigovodje Petra Pirca, ki je v javnosti vzbudila ne mnogo manj zanimanja kakor dogodki v znanem zobotehniškem ateljeju na Gosposvetki cesti. Bajka o banditskem napadu, ki jo je Peter Pirc splošno pripovedoval, se je na koncu razblinila in prazno, bolešno izmišljeno pustolovščino.

Zaradi porazov in zadržev, ki jih je bil deležen v svojem življenju, se Pirc zlasti zadnji čas nahaja v stanju neke težke duševne depresije. Usodnega večera je najprej nekaj malega pil v dveh različnih gostilnah in ob kozarcu vina mu je v duši vstajalo mnogo bridkih, obupnih misli o lastni usodi. Malo opitega ga je zaneslo proti Tivoliju, ne da bi bil sam vedel, kdaj in kako, in v takšnem stanju je slučajno našel v žepu kos motvoza. Tedaj mu je prišlo na misel, da bi bilo najbolje, če se konča. Sam si je zvezal noge in roke, sam si je usta zamašil z robcem, da se ne bi spozabil in začel klicati na pomoč, in tako je legel na progo, da počaka prvega vlaka. Vse to se mu je kar samo naklepalo iz podzvesti in kar samo od sebe mu je potem prišla tudi zamotana zgodba, ki jo je pozneje pripovedoval policijskim organom, kako da je bil napaden in nasilno odpeljan na železniški tir. Na policiji Petru Pircu vse te žalostne in smešne poglobitve niso kdo ve kaj zamerili, a zaradi lažne prijave so ga morali izročiti sodišču.

Po dnu Maribora...

Vino in pivo, tobak in saharin, elektrika in takse — Utajitev desetine konzuma piva ter tridesetine konzuma vina — Globe gredo v težke milijone

Maribor, 7. januarja

Komplicirano je človeško življenje. V labirintih nepoštutnega snovanja se delajo načrti. In tako se je iz tega snovanja izcimil poseben rod in posebna profesija, ki ji v mariborski lokalni govorici pravimo »šverc«. Tihotapstvo! V prvih povojnih letih se je ta tihotapska boleest razbohotila do neverjetnih dimenzij, saj je bližina meje tihotapske skušnjave mogla le pomnoževati in privlačevati. S poostrojitvijo varnostnih mer in čuječnosti se je ta tihotapski posel, ki je dajal eksistenco neštetim družinam in poedincem, hudo decimiral. Toda iznajdljivi elementi najdemo še vedno kakšno luknjico ali špranjico.

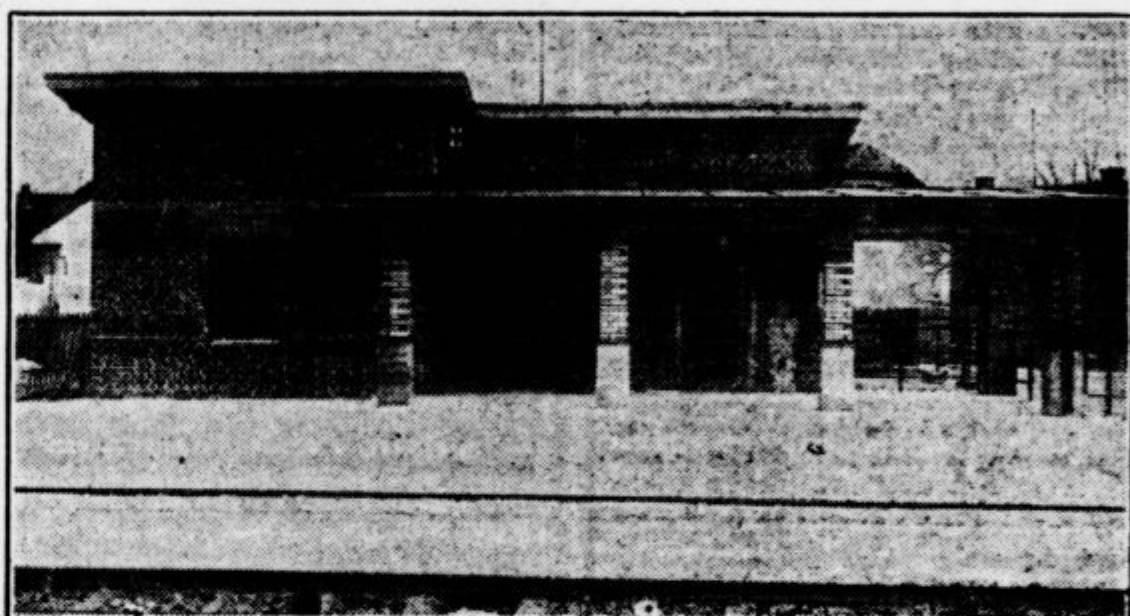
Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, sluhšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščajih na koži, tvorih uravna naravna »Franz Josefov« vodo izobno toli važno delovanje črevesja. Odlični možje zdravljenja so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefov« vodo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

skoz katero lahko pokukajo s svojimi narerti.

Več mogoče najdeš v vrsti dragocenosti, ki se čuječim organom prikivajo in utajujejo. Dobički so seveda lahko čedni, toda tudi riziko je hudo, saj so kazni za to prestopke sila občutne. Samo vina je bilo prikritega v preteklem letu 33.488 litrov, kar predstavlja približno dobro tridesetino celotnega konzuma vina v Mariboru. K temu pride še 3507 litrov vinskega mošta. Piva so utajili razni prekupčevalci 3649 litrov, kar tvori približno desetino vsega konzuma piva v Mariboru. Potem 281 litrov špirita, 70 litrov likerja, ruma in konjaka.

V mariborski okolici se je zaplenilo 143 tobanih sadik. Kakor znano je sajenje teh sadik v naših krajih zabranjeno. Neverjetno izdatno so tudi množice vtihotapljenih vžigalnikov in kamenčkov: 6109. Znano je, da je Maribor v središču podtalnega prekupčevanja s saharinom, ki gre od tod po vsej državi. 24.783 kg ga je bilo v preteklem letu zaplenjenega. Tudi uporaba električnega toka se lahko prikrije ali na neki način utaji. V tem pogledu je izkazano, da se je prikrija uporaba 23.504 kilovatnih ur električnega toka. In potem

Novo postajališče Tezno

V nedeljo je bilo slovesno otvorjeno novo postajališče Tezno pri Mariboru. Dolgoletna prizadevanja so s tem dosegla svoj cilj. Da se je mogel v teh časih načrt izvesti, gre zaslugi vsem požrtvovalnim podpornikom, zlasti pa vnetemu pripravljalnemu odboru s pobreskim županom M. Volkom na čelu. Novo postajališče, opremljeno za odpravljanje potnikov,

takse, davki itd. Za 174.484 dinarjev na takсах, trošarini in drugih davkih. Okoli 1032 Mariborčanov se je moralo zaradi prikrievanja in utaje zagovarjati. Kakor omenjeno, so kazni za take prestopke sila visoke in predstavljajo skupno v vseh teh primerih težke milijone, ki pojdejo iz žepov prizadetih.

Sibila in njene čarovnije

Maribor, 7. januarja

Danes se je nadaljevala razprava proti mariborski »Šenbilji«. Šoletni Mariji Voglarjevi iz Metelkove ulice, ki je obtožena, da je v poletju 1933 dovedla v zmoto Ivanke Drevenškovo in Katarino Roginovo. Obema je obljubila, da jima bo dala čarovno knjigo, v kateri bosta našli rešen lek proti vsem boleznim pri ljudeh in živini. Na ta račun je dobila Voglarjeva od obeh okoli 2670 Din v presledkih in razen tega še 50 jajčk in okoli 3 kg prekaženega mesa in zabele. V obtožnici se navaja, kako je Drevenškova iz Pobrežja pri Ptujju iskala pri Voglarjevi pomoči proti »slim duhovom«, ki jih je bila nad njo in sestro priklicala neka pobeška vedeževalka pri Ptujju, ko jima je brala iz nekih »poganskih bukev«, ki so se izkazale kot navaden latinsko slovenski slovar. Drevenškovi pakoske niso zaradi tega prav nič boljše nesele, pa tudi krave ne dajale več mleka, zato je šla spet v Maribor in prosila Voglarjevo, naj ji dā neke »močnejše« bukke.

Zanimivo je bilo zasliševanje obtožene Voglarjeve pred sodnim svetnikom dr. Tombakom. V zeleni obleki in z belo čepico na glavi je stopila pred sodnika, ki je uvedel zasliševanje: Kaj je vaš oče? — Fijaker v Mariboru. Kako se preživljate? — Ribat hodim po hišah. — Kam ste hodili v šolo? — V učiteljske v Mariboru. Šest mesecev sem pohajala učiteljske, potem pa sem šola zapustila. — Se čutite kriva? — Nikakor. Ze 15 let se preživljam s poštenim delom. — Zakaj ne poravnate Drevenškovi in Roginovi škode? — Saj bom vse vrnila, ko pa ne vem, kje sta ti ženski. — Ali vam ni znano, da je kaznivo, ako se lahkovernost drugih ljudi izrablja? — Vem. — Ali ste karte »slogali«? — Sem, toda samo za »hece«. Za denar pa nisem, ker vem, da je prepovedano. — Koliko brevijev ste vsega skupaj kupili? — Tri. — Komu ste brevije dali? — Enega Drevenškovi, drugega Roginovi, tretjega pa neki tretji osebi. — Tako, se tretji osebi ste dali? Za to se boste morali posebej zagovarjati. In ti breviji so bili tiste »crne bukve«? — Da. —

Kako pa je bilo a tistim latinsko-slovenskim slovarjem? Čemu ste ga potrebovali? — To je bila »močnejša« črna knjiga, ki si jo je Drevenškova želela. — Koliko ste dali za slovar? — 170 dinarjev. — Koliko ste pri tem zaslužili? — Še »gor« sem plačala pa še uro sem morala zastaviti.

Sila zanimivo je bilo zasliševanje Voglarjeve, ko je pričela govoriti o tajinstvenem stolu iz lesa z 12 nogami. Ta stol je sestavljen iz 11 raznih lesnih vrst. Ob tem stolu se lahko pogovarja človek z bogovi, kakor je povedala Voglarjeva pred sodnikom.

Obilo zabave je nudilo seveda tudi današnje zasliševanje Drevenškove in Roginove. Ugotovilo se je, da je Voglarjeva zaradi kupila brevije v skupnem znesku 1500 in ter jih dala naprej kot »čarovniške« knjige. Po zaključnem zasliševanju je sodnik razglasil sodbo, po kateri je Voglarjeva pogojno obsojena na dva meseca strogega zaporja in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo dveh let.

V Žabnici je ogenj uničil lepo domačijo

Kranj, 7. januarja

Danes ponoči okrog dveh je vso kranjsko okolico ozaril velik rdeč sij, ki je daleč na okrog naznanjal požar. Gorelo je v Žabnici pri Pečičevih, kjer gospodarita mati in hči. Svetloba je bila tako močna, da je bil kranjski cerkveni stolp ves osvetljen. Ogenj je nastal na hiši, ki je zidana in krita z opeko; razširil se je na poleg stoječi hlev. Na obeh stavbah je zgorela streha, dalje nekaj krme, orodja, živino so pa rešili. Seveda je obojno poslopje zaradi gašenja kolikor toliko poškodovano. Vnema se je tudi že pod, vendar so ga gasilci rešili. Izvlekli so na plan slamoreznicu in drugo orodje ter nekaj slame. Skedenj je poškodovan le deloma. Gasili so gasilci iz Žabnice, Bitnja, Strazišča in iz Kranja. Škoda je precejšnja. Kako je ogenj nastal, še ni dognano. Ja pa že drugi v novem letu.

KULTURNI PREGLED

Gostovanje v ljubljanski operi

V soboto smo slišali g. Ada Dariana, — pel je princea Son Honga v Leharjevi operi »Dežela smehljajac« —, v nedeljo pa go. Anđico Mitrovičovo v »Tosca«.

G. Ado Darian je le redke gost naše operne gledališča. Drži se v Nemčiji in v Avstriji, kjer ga imajo zelo radi in kjer si osvaja z vsakim svojim nastopom srca poslušalcev. Po pravici. Mlad, živahen, eleganten, svetlo naobražen, prikupno vijuden, ljubezniv mož je, ki takoj vzbudi najširše simpatije publike. Dekletu prične sanjariti, gospodje ljubosumno kritizirati. Oboje pa je znak pevečevega trumfa. Tako je tudi v soboto zmagal na vsej fronti. Poslušalcev se je kar trilo v gledališču.

Dve atrakciji: opereta in v listih debelo podčrtan nastop domačega, v tujini na svojem glasu in nastopu meri g. Darian v modernem sentimentalno — seriozno opereto. Točno pogodi konverzacijski način petja, kjer le-to neopazno prehaja iz rahlega govora v naraščajočo melodijo, in obratno. Sunkovitih akokov iz enega v drugo pri njem ni, ker ne je mal kaj naglo prilago-

diti sodobnim opernim potrebam. Ze njegov govor je prijetna lahna muzika; ne pači se, svobodno kramlaja; v petju se izogiba nepotrebnega patosa, zato se čisto posluša diskretnega falseta, ker čuti, da bi prekoračil okvir operete, ako bi zlasti v višini izkoriščal vse, kakor upam, še velike sile. Najprijetnejša je njegova prozračna srednja lega, ko zopet iz petja prehaja v melodičen govor. Partijo je nastudiral v slovenskem jeziku. Ne štejemo mu tega v zaslugo. Le prav je storil tako.

Publika, zlasti ženska, je Dariana ves večer, po vsaki pesmi, po vsakem aktu, obsipavala z navdušenim ploskanjem. Ze s prvim pojavom g. Dariana na sceni so se med njim in poslušalci vneli nevidni topli žarki, ki so ogrevali predstavo od začetka do konca. Žal, da ni bila ta dobro pripravljena in gost ni imel sebi primerenih sopevcev.

Enake pozornosti, kot g. Ado Darian, bi smela biti deležna v nedeljo zvečer go. Anđica Mitrovičeva, katere se izza časa njenega stalnega sodelovanja v naši operi spominjamo s spoštovanjem. Njena Tosca je bila v povsem, kakor v igral-

skem pogledu umetniško visoko izoblikovana. Odlikuje jo zunanje ljubezniva prikupljivost, jasno lesteč, vznesen ton, prepričevalna iskrenost, ki ji daje pečat resnično velike umetnice. Višek večera je dosegla s prekrasno, v slovenskem zapeto molitvijo v drugem aktu. Zgodilo se je, kar je sila redek primer v operi sploh, v naši pa še posebej, da je morala arijo zaradi spontanega, nenehajčega grmečega aplavza, ponoviti. Občinstvo je videlo ov tem, da je molitev pela v slovenskem jeziku, prijazen poklon, dazi bi ji nihče ne zameril, če bi jo bila pela hrvaško. Nas prav nič ne moti, če slišimo z našega opernega odra tudi srbohrvaško besedo, ki je prav tako naša. G. Mitrovičeva pa se je celo kot gostu zdelo vredno, da se naši govorici prikloni, dočim je stalni, dolgoletni član naše opere, g. Primožič javno izjavil, da so mu prevodi nekaterih oper prelahbi in jih zato ne poje v slovenskem jeziku. Ker je pel tudi »Tosco« v hrvaščini, je udaril tudi po našem odličnem peemiku Cvetku Golarju, ki jo je prevedel. Dvomim, da ima g. Primožič kvalifikacijo, ki bi ga vzpodbudila za presojo slovenskih opernih prevodov. Še bolj pa dvomim, da so mu pravico lastne izbire prevodov dal g. Oton Zupančič ali g. Pavel Golia, ali dirigent. Torej je bil ta del njegove izjave gladek bluff. Mene ne šemira!

Ga. Mitrovičeva je publiko na mah osvobodila in ogrela. Žal da občinstva ni bilo baš mnogo, dasti bi ga prvotirna umetnica zaslužila vsaj toliko kot prejšnji večer g. Ado Darian. —ž.

Zagrebsko pismo

Edina operna premiera zadnjih dni je stala v znamenju velikega uspeha: spoznali smo Wolf - Ferrarijeve »štiri grobiane«, ki jih je glasbeno nastudiral Lovro Matačić. To izobno komično opero je zrežiral Zigmunt Zalevski, a scenske slike je zasnoval Marijan Trepsa. Solisti so se vsi po vrsti odlikovali s sijajno igro in svežim petjem, na čelu pa jim je bil Josip Križaj, ki je tu našel adekvaten pendent svojemu Ochu iz »Kavalirja z rožic«. Naše občinstvo je sprajelo to delo z očitnim priznanjem in zadovoljstvom.

Poleg te premiere smo dobili novo nastudiranega in insceniranega »Rigoletta«. Izredno čudovite odrske slike je ustvaril Marijan Trepsa, uspeša režiija je v rokah Petra Raičeva, a obnovljeno muzikalno reprodukcijo vodi Krešimir Baranović. Sedanja izvedba je taka, da se nam zdi, kakor bi dobili vlog najnovega »Rigoletta«. Srečna razdelitev skraj novega »Rigoletta«. Srečna pripravnega Monterona — Paja Grbo in Marula — Milana Verina je mnogo doprinekla k uspehu. Majhna senzacija večera je bila Gilda mlade zagrebške pevke Nade Tončičeve. Nova je bila tudi Magdalena Elze Karlova. Posebej je treba omeniti Kri-

žajevega markantnega Sparafucilea. Ob gosti izvedbi iste opere smo imeli dvoje drugov: Zvonimiro Zupečvevo in Marko Rothmüllerja. Zn. Zupečveva je v vlogi Gilde prijetno iznenadila. Pokazala je prav ugoden napredek v muzikalnem in pevskem pogledu. Poleg kultiviranega fraziranja in okusnega podajanja se je pevka odlikovala tudi po napredni koloraturni tehniki, ki je dosegla višek v veliki ariji druge slike. Spontano ploskanje po tej ariji ji je bilo zaslužena nagrada. — Mladi zagrebški pevec Marko Rothmüller, ki se je uveljavil že v inozemstvu, se je odlikoval tudi ob tej priliki.

Ob stoletnici češkoslovaške himne sta naš operni zbor in orkester izvajala pred predstavo »Prodane neveste«. Kde domov muje. Zbor je bil v čeških narodnih nošah, kar je še povečalo slovesen vtisk.

Uprizorili so mladinsko igro Zlate Kolarić - Kišur »Nadina velika tajna«. V tem simpatičnem delu je imela poseben uspeh naša najmlajša igralka, sedemletna Lea Deutsch. Njen igralski talent prekaša slednje pričakovanje.

V opereti je bila premiera operetne revije Jara Beneša »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Ta vedra rož z majhnimi slabostmi in velikimi odlikami je vzbudila toliko zanimanja, kakor le redko katero delo v zadnjem času: gledališče je vedno razprodano.

Zagrebska pevska župa »Strossmayer« je priredila ob sodelovanju svojih pevskih sborov iz Zagreba komemorativen koncert

Pride premiera veselo
opereto

ELITNI
KINO MATICA
Telefon 21-24.

Enkrat v življenju

Smeh, godba, petje, veselje in mnogo ljubezni.
KATICA NAGY — WOLF — ALBACH BETTY —
GUSTAV WALDAU

Domače vesti

Časi se spreminjajo

V najnovejšem »Ljubljanskem Zvonu« objavlja g. Vinko Košak svoje »Pogleda na naše kulturno življenje«. Tu skuša poučevati slovensko častnikarstvo o njegovih dolžnostih in pravi, da bi morali častniki v večji meri »prilagoditi« sodelovanje razne strokovnjakov znanstvenike in pisatelje. Koliko smo nazadovani prav v tem, priča zlasti fejtton, pri katerem so sodelovali nekdanji Jurčič, Levstik, Tavčar, Keršnik, Mahnič, Cankar itd.; torej duhovi, katerih delo je v marsičem oblikovalo sedanji čas in sedanje življenje. Tako pravi g. Vinko Košak.

Res je: moramo mu pritrčiti. Časi se spreminjajo. Nekoč so v naših literarnokulturnih revijah, na pr. v »Ljubljanskem Zvonu«, objavljali svoje poglede na naše kulturno življenje n. pr. Levstik, Stritar, Tavčar, Levec, Aškerc in drugi. »Kateri delo je v marsičem oblikovalo sedanji čas in sedanje življenje?«. Danes pa na njihovem mestu objavlja svoje zamisli g. Vinko Košak, o katerem še nihče ne ve, da bi njegovo delo v čemerkoli oblikovalo sedanji čas in sedanje življenje.

• Zahvala Nj. Vel. kraljice matere »Jugoslovenski majki«. Na ustanovnem zboru »Jugoslovenske majke« 17. p. m. je udrženje poslalo Nj. Vel. kraljici materji vdanostne pozdrave. Nj. Vel. kraljica mati je preko ministra dvora sporočila novemu združenju toplo zahvalo.

• Vprašanje narodnega spomenika je sprožil v spitiški »Novi Dob« dr. Josip Smolnika z daljšim člankom. Uvodoma naglašja, da je treba osvoboditi in zredniti je našega naroda kot največji dosedek v zgodovini južnih Slovanov ovekovečiti s dostojnim narodnim spomenikom, ki naj bi bil Jugoslovenskom — recimo — to, kar je Italijanom nacionalni spomenik v Rimu. Podobne narodne spomenike imajo drugi narodi in je bila v vseh takih primerih uvedena velika enotna akcija namesto manjših, ki nikdar ne morejo imeti pravega izraza in učinka. Primorje je slavno torišče borbe za jugoslovensko svobodo in ker tam še danes žive v najtesnejših zvezah Hrvati in Srbi v duhu Gundulića, Kačiča in Dositeja, teh prvih apostolov narodnega uedinjenja, bi bilo najumestnejše, če bi tak spomenik vsega našega narodnega življa srasel na primorskih tleh. Dr. Smolnika razlublja tudi podrobnosti svojega predloga ter meni, da bi bilo najbolje, če bi se narodni spomenik zgradil na Strossmayerjevi obali v Splitu. Tam so na razpolago še primerna zemljišča, obala pa naj bi se preuredila z odstranitvijo nekaterih zgradb monopolne uprave, ki nikakor ne odražajo estetičnim in drugim zahtevam.

• Imenovanja v sodniški službi. Za sodnega pristava pri sreskem sodišču v Ljubljani je imenovan sodni pripravnik Ernest Ruc. Za sodnijske pripravnika sta imenovana: dr. Danilo Dvornjak pri okrožnem sodišču v Ljubljani in dr. Igor Vilfan pri okrožnem sodišču v Mariboru. Za zvanika pri okrožnem sodišču v Mariboru je postavljen služitelj Blaž Skrabot. Za služitelja pri okrožnem sodišču v Celju je postavljen Ivan Vučak, dnevničar-služitelj pri sreskem sodišču v Ormožu, za dnevničar-služitelja v Ormožu pa Ivan Zorko z Vranskega.

• Orožniki na smučarskem tečaju. Zet-ski orožniki polk je dovolil orožnikom novopazarske čete udeležbo pri smučarskem tečaju, ki ga je organiziral smučarski klub Kopaonik. Na Kopaoniku je te precej snega in je tečaj pod vodstvom učitelja Miloševića iz Rudnice že pred nekaj dnevi pričel s svojim delom. Orožniška poveljstva bodo poslala še več orožnikov v smučarske tečaje.

• Novi grobovi. V Rožni ulici 5 je umrla gospa Amalija Šeber, hišna posestnica. Pogreb bo danes ob 18. — V Kocenovi ulici je umrla gospa Antonija Brekvarjeva. K večnemu počitku jo bodo spremenili danes. — V Slivnici pri Celju je umrl g. Joško Krainc, trgovec in predsednik gasilske čete. Pokopali za bodo danes ob 10.

• Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

• Zadnja ribarska zadruga s parnikom. Spiltska Delavska zbornica se je obrnila na ministrstvo za šume in rudnike in za promet s prošnjo za nujno pomoč ribarski zadrugi »Nehaj« v Ormožu. To je zadnja ribarska zadruga, ki ima še parnik na razpolago, dočim so vse druge take zadruge morale zaradi gmožnih težav že davno prodati svoje parnike. Zadruga »Nehaj« porabi na leto okrog 1000 ton premoga za svoj parnik in je ta izdelek glavni vir njene pasivnosti. Zaradi velike važnosti ribarskih zadrug v narodnem gospodarstvu prosi Delavska zbornica, naj bi bila zadruga »Nehaj« deležna premoaga po rezijskih cenah iz državnih rudnikov.

skem tečaju, ki ga je organiziral smučarski klub Kopaonik. Na Kopaoniku je te precej snega in je tečaj pod vodstvom učitelja Miloševića iz Rudnice že pred nekaj dnevi pričel s svojim delom. Orožniška poveljstva bodo poslala še več orožnikov v smučarske tečaje.

• Novi grobovi. V Rožni ulici 5 je umrla gospa Amalija Šeber, hišna posestnica. Pogreb bo danes ob 18. — V Kocenovi ulici je umrla gospa Antonija Brekvarjeva. K večnemu počitku jo bodo spremenili danes. — V Slivnici pri Celju je umrl g. Joško Krainc, trgovec in predsednik gasilske čete. Pokopali za bodo danes ob 10.

• Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

• Zadnja ribarska zadruga s parnikom. Spiltska Delavska zbornica se je obrnila na ministrstvo za šume in rudnike in za promet s prošnjo za nujno pomoč ribarski zadrugi »Nehaj« v Ormožu. To je zadnja ribarska zadruga, ki ima še parnik na razpolago, dočim so vse druge take zadruge morale zaradi gmožnih težav že davno prodati svoje parnike. Zadruga »Nehaj« porabi na leto okrog 1000 ton premoga za svoj parnik in je ta izdelek glavni vir njene pasivnosti. Zaradi velike važnosti ribarskih zadrug v narodnem gospodarstvu prosi Delavska zbornica, naj bi bila zadruga »Nehaj« deležna premoaga po rezijskih cenah iz državnih rudnikov.

EPOPEJA SEVERA ESKIMO

• Zapreke pri gradnji šibeniške gimnazije. Po šibeniku se je razširila vest, da je ministerevo za zgradbo ustavilo priprave za gradbo gimnazijskega poslopja, ker bo prej izvedena revizijska stavbnišča. Split-ska »Novo Doba« objavlja dopis iz Šibenika, ki naglašja, da je ta vest verjetna in razumljiva, ker je znano, da je imel minist. g. dr. Kožulj že kot predsednik šibeniške občine svoje posebno mnenje o izbiri stavbnišča za gimnazijo. Po njegovem mnenju je treba to vprašanje rešiti v zvezi z regulacijo mesta, ker šibenik ni mesto z obilico reprezentativnih poslopj in zaradi tega ne more biti vseeno, če se gimnazijsko poslopje gradi nekje v mestnem središču ali pa na periferiji.

• Nova številka »Našega vala« je pravkar izšla. Iz pester vsebine navajamo je najvidnejše prispevke, tako članek dr. J. Tavčesa o našem radiu, Antona Ingolića novo dramo »Zgrešena pot«, ki je pričela izhajati v novi številki, Zupančičevo »Poljevo«, Pirnatovo »Špiljono«, Sel Catinjevo vedno bolj zanimiv in napet roman »Emil Berenik«, radijsko tehniko in modno prilogo. Številka »Našega vala« nas seznaja z osnutki naših novih znanih, s »Poljevim«, z božično filmskih igralcev, s prizori iz raznih radijskih oddajnih postaj in z novimi modnimi stvaritvami. »Naš val« je res to, kar je obetal: edina slovenska tedenska revija, ki nas uvaša v radiofonijo, ki nas seznaja s programi ljubljanske, domačih in inozemskih postaj, ki nam predstavljajo predavatelje in glasbenike, ki nastopajo pred mikrofonom. »Naš val« je pa tudi edini bogato ilustriran tednik, ki skrbi za naše ljudske odrede. Sedaj je v »Našem valu« izhajala ljubka narodna igra »Kmečki teater«, s današnjo številko pa je pričelo izhajati v »Našem valu« že drugo izvršno dramsko delo, ki bo z velikim veseljem sprejeto na naših ljudskih odrih. Gledališki in filmski del je v »Našem valu« vedno zanimiv, mo dno priloga je vedno aktualna, sedaj nam pa v »Našem valu« obeta še posebno prilogo »Kulture teles«, ki bo zlasti našim damam »obrodila«. »Naš val« je pa tudi naš cenejši slovenski ilustrirani tednik. Mesečni naročnina znaša le 12 Din. Zahtevajte še danes brezplačno na ogled en svoj številki na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

• Pozimi, ko je hrana težka, pijte Radensko za čiščenje krvi.

• Kaj se plete okrog Vatikana? Znameniti francoski pisatelj André Gide je spisal humoristično satirsko knjigo »Vatikanske ječe«, v kateri se duhovito norčuje iz tega kar se v domišljiji pobožnih ljudi plete okrog Vatikana. Naročite to knjigo! Izšla je pravkar pri Tiskovni zadrugi in stane broš Din 65, vezana v platno 85 Din, v polusnje Din 95, po pošti tri dinarje več.

ZVOČNI KINO — SOKOLSKI DOM
v štiki — Telefon 3387

V torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. monumentalni vefilm

KLEOPATRA

Režija: Cecil B. de Mille

V glavnih vlogah:

Claudette Colbert, Henry Wilcoxon

V dopolnilno nov Foxov zvočni tednik. Rezervirajte si vstopnice telefonično!

V soboto:

»Velika ljubezen mladega princea«

svojemuzvišenemu pokrovitelju, blagopokojnemu kralju Aleksandru. Pririditev je bila v vsakem pogledu resna.

Hrvatski glasbeni zavod je dal na svojem tretjem družabnem koncertu »Zagrebskemu kvartetu« priliko, da nas spozna z Ošterovimi pesmimi za kontrat ali in godalni kvartet na Gradnikov tekst. O tem smo na tem mestu že poročali. Vrh tega smo spoznali izredno težki Rousselov kvartet op. 45, a na koncu še Dvorjakov kvartet op. 106. Izvedba je bila dostojna renomeja, ki ga ima »Zagrebski kvartet«. Ziga Hirschler.

Ljubljanska filharmonija se je ustanovila minule dni v okviru »Podsaveza muzičarac«. Vest o novem glasbenem združenju je razveselila vse, ki jim je kaj do napredka glasbene umetnosti v Ljubljani. Kakor nam poročajo, bodo nov glasbeni korpus tvorili člani opernega orkestra, radijskega orkestra. Orkestralnega društva Glasbene Matice, nekateri salonskih kapel, skratka naši najboljši instrumentalisti. Tako dobimo filharmoničen orkester, ki bo štel okrog 70 do 80 godbenikov. Prvi koncert bo v marcu t. l. pod taktirko zagrebskega dirigenta Lovra Matačića. Na vsakem koncertu Ljubljanske filharmonije nameravajo izvajati poleg svetovnih skladb tudi kakšno domače delo. Nov glasbeni korpus bo vodilo nabele, da bo igral na svojih koncertih samo skladbe vsoke umetniške vrednosti. Ljubljanska filharmonija bo priridila samo dva koncerta na leto, vedno pod taktirko kakšnega izvenljubljanskega dirigenta. Po možnosti bo

do povabljeni tudi inozemski dirigentie, zlasti Talich, Malko in dr. Filharmoniji predseduje dirigent Nefat.

Breda Šček: Zbogom, duša! — Pod tem naslovom je pravkar izšlo sedem nagrobnic za moški zbor izpod peresa naše edine slovenske skladateljice Breda Ščkove. Kot podlago si je avtorica izbrala pesnitve meniškega jezika, o katerih pa bi bilo težko trditi, da sta se vsaj v teh pesmih komičarji dvignila nad povprečnost, pri čemer vseno prvi nekoliko nadkrijljive druge. Ta je namreč kar preveč preprost in trdi ponekod neresničnosti v korist tveganih metafor in krutih rim Ščkova je namenila zboru preprostejšim, s skromni mi močmi razpolagajočim združenjem. Skladbe so priložnostnega značaja, v karakteristično dobro zadete in spetne. Kakor vse dosedanje kompozicije te avtorice kažejo iskreno nastojenje in dobro obvladane zborovske tehnike. Zbirka je zelo priporočljiva. Naslovno sliko je prispeval Tone Kralj. — L. M. S.

Decembrski zvezek »Ljubljanskega Zvona« je pravkar izšel. Na uvodnem mestu priobčuje tri pesmi Stana Kosovele, ki se po daljšem presledku zopet oglašja v »Zvonu«. Univ. prof. dr. Kidrič nadaljuje svojo razpravo »Prekernove Lavre«. V sedanjem poglavju obsežno obravnava Julijo Primčevico, ki je navdihnila Prešernu najlepše ljubavne pesmi. Kakor v prejšnjih delih te pomembne razprave, je tudi v tem

Ni potrebno, da Vam nikotin škoduje, toda ko opazite samo najmanjšo posledico nikotina

morate piti
Radensko!

Nikotin krči krvne žile, poveča tlak krvi, moti srce, pospešuje sklerozo in draži živce. Radenska širi krvne žile, manjša tlak krvi, krepi srce, preprečuje razvoj skleroze in miri živce. Ako ste nagnjeni k sklerozni (50 letniki) in pušite, je za Vas nikotin škodljiv in morate brezpogojno piti Radensko!

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Samo še danes ljubko filmsko delo
GRETE GARBO
Kakršno me želiš
ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Vstopnina 4.50, 6.50 ter 10.— Din

• Peš po Prekmurju! Tega si ne more privoščiti vsak čitatelj, da bi bilo zani mivo, spoznati zatančeneje to najmanj znan slovensko pokrajino, ki so jo dolga sto letja pestili Madžari. Lahko pa bodite po Prekmurju pod vodstvom enega najboljših slovenskih pisateljev, Juša Kozaka, če na ročite njegovo pravkar izšlo knjigo »Za prekmurjskim kolnikom« (izdala Tiskovna zadruga). Nikomur ne bo žal, kdor si bo privoščil ta literarni izlet. Knjiga je lepo ilustrirana. Stane 10 Din, po pošti 11 dinar. Več pišite knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani.

Iz Ljubljane

• Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kraljice-matere Marije. Kr. banska uprava razglasi: Na rojstni dan Nj. Vel. kraljice-matere Marije v sredo 9. januarja 1935 bo v tukašnji stolnici sv. Nikolaja ob desetih slovesna pontifikalna misla, po kateri se bo zapela zahvalna pesem »Tebe Bog hvalimo«, s pripadajočo molitvijo za kraljico V pravoslavni kapeli bo tega dne služba božja ob 9. uri. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopijih državne zastave na pol droga.

• Položaj arabske žene v srednjem veku. Splošno žensko društvo priredi v sredo, 9. t. m. točno ob 17. v društvenih prostorih, Rimska cesta 9. javni druženje s staneš s predavanjem g. prof. Osk. Grarhorjeve: Položaj arabske žene v srednjem veku. Opozorjamo na to instruktivno predavanje zlasti naša ženska društva. Vstop je vsakomur dovoljen.

Samo še danes
JUNAK — ŠLAPA
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

• Predavanje SPD: Slovenci na Olimpi. Drevi ob 20. predava v Delavski zbornici dr. A. Bričelj o ekspedicijski četvorici slovenskih planincev na najvišjo goro Grčlje: Olimp (2918 m). Predavanje bo poljsenjavalo okrog 70 skiptičnih slik s Olimpi, iz Soluna in Aten. Planinci in prijatelji planin, ne zamudite te prireditve! Vstopnice, in sicer sedeži po 6 Din, stojšča po 3 Din se dobe v predprodaji v pisarni SPD v palači »Viktorija« I. nadstropje, ali pa ob pol 20. dalje pri blagajni v Delavski zbornici.

V prvovrstni slaščičarni na Aleksandrovi c.

PETRIČEK

spet nad vse okusne novitete. Priprčajte se!

• Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi k predavanju, ki bo v sredo 9. t. m. ob 20. v društvenem lokalnu na Kongresnem trgu I-II. Predaval bo univ. profesor g. dr. inž. A. Král o »Svetovni konferenci o porokskih silah«. Vabijemo so člani in vsi, ki se zanimajo.

• Sestanek jugoslovenskega kirurškega društva sekcija Ljubljana bo 8. t. m. ob 18. v predavalnici ženske bolnice v Ljubljani. Spored: Dr. Minat Fr. šef ortopednega oddelka; Organizacija bolnic in zdravniškega stanu na Angliškem; dr. Pompe J. asistent otolskega oddelka; Ozdravljen primer otogene septične tromboze sin sismoid et ven jular int.

več novih izsledkov na podlagi proučevanja arhivalij. Bratko Kreft je prispeval odlomek iz potopisa »Med popotniki in mornarji«. Miran Jarc obravnava v daljši študiji enega največjih sodobnih angleških pisateljev, 1930 umrlega D. H. Lawrencea. Čigar roman »Sinovi in ljubimci« smo pravkar dobili v slovenskem prevodu — Marian Fuchs se oglašja s tremi pozornost vzbujajočimi primeri svoje lirike. — Nada-ljujejo se Frana Govekarja zanimiva »Pisma Ivana Cankarja menik Končuje se roman Mirana Jarca »Črna rožica«. Pod sobnimi problemi priobčuje Vinko Košak svoje »Pogleda na naše kulturno življenje«. B. R. pa referira o tem »Kam sega nemški rasizem«. Med književnimi poročili omenjua V. Košak Spise Ivana Molk. K. Dobida pa karakterizira Wendlovo knjigo »Jugend-erinnerungen eines Metzgers« (Isti se delavci poročajo o razstavi mariborske »Brazde«. Za nimivo glosje je prispeval dr. J. Šteblinger: Iz literarnega življenja v Ljubljani leta 1840«. V Ohraniku sta izšla B. R. pri kar »Salduvega znanstvenika« in B. R. beležka o knjigi v Rusiji. Tako je »Ljubljanski Zvon« zaključil svoj 54. letnik (v redakciji dr. Antona Ocvirka). Za novi letnik obeta med drugim več novel Franceta Bevk. eseje B. Borka in Iv. Brničiča. Janka Gilarja esej o slovenskem literarnem slogu, prozo Iv. Grahorja in Slav. Gruma. Ant. Ingoličeva vse letnik obsegaajoči roman »Zemlja in ljudje«, novele Mir. Jarca pesmi M. Klopčiča razprave prof. Kidriča črtice Lj. Mrzela esej K. Ozvalda in A. Ocvirka, prozo T. Šteblingerja glosje J. Šteblingerja in pesmi O. Zupančiča.

Samo še danes barvani vefilm

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24.

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Muzej živih lutk

• Spremembe pri okrožnem sodišču. S. o. a. dr. Mirko Kresnik je po daljšem bolezenskem dopustu prevzel vodstvo preiskovalnega oddelka IX. okrožnega sodišča v Ljubljani. Dosedanji preiskovalni sodnik tega oddelka s. o. a. Jože Rus je prevzel kazenski oddelok VII. sreskega sodišča. S. o. a. Jože Baričević je prevzel VIII. preiskovalni oddelok namesto sodnika Breliha Ivana, ki je dodeljen kot sodnik-pod-dinec k civilnemu oddelku okrožnega sodišča. Kazenski sodnik Jakob Svet je prevzel izvršilni oddelok od s. o. a. g. Vladi mira Veluščka, ki je odšel na bolezenski dopust.

• ZKD nam pripravlja za petek prav prijetno iznenađenje, ki bo tem večje, ker nas popelje kar v Palestino, Egipt in Grčijo. Pokaže nam poleg drugega potovanje našega pomorskega broda »Kraljica Marija« v Palestino in razne kraje Levanta. Program bo jako pester in zanimiv, nakar ZKD že danes opozarja cenjene obiskovalce.

• Praški kvartet, preje Zika kvartet, koncertira v Ljubljani v petek 18. t. m. v Filharmonični dvorani. Nakar že danes opozorjamo vse prijatelje slavnega kvarteta.

• Naše žensko opozorjamo, da pripravlja Jugoslovenska ženska zveza potovanje na Oplenac, katerega se udeležijo banovinske sekcije z zastopnicami svojih društev. Obenem se poklonijo Nj. Vel. kraljici.

• Ženski pokret ima sejo v četrtek, t. m. ob 18. v damski sobi »Emone«.

EPOPEJA SEVERA ESKIMO

• Pevski zbor Glasbene Matice. Moški zbor danes trideset na 4. pri cerkvi sv. Jakoba, ob 20. pa vja moškega zbora.

• Umri je stavljen vodja Josip Zvač v Tacnu, star 70 let. N. v. m. p.

• Podporno društvo za gluho mlado izreka najtoplejšo zahvalo vsem znanim in neznanim dobrotnikom, ki so razveselili gluho mlado mladič s najrazličnejšimi igračami.

• Božični družabni večer policijskih namestencev. V raznih državah Evrope je že tradicija, da se javnost za božič z največjo radodarnostjo oddoljuje policijski straži in ostalim policijskim namestencem. V raznih listih je velemest opazamo slike z lepimi prizori v duhu te tradicije.

Na božični večer in ob zaključku leta so tako na pr. celo prometni stražniki obdani in obloženi z darili vavleznih darovalcev. Naši čuvarki javne varnosti sicer niso deležni takih izrazov hvalečnosti, zato pa javnost vsako leto prav rada obiskuje njihove tradicionalne božične prireditve. Za radi splošne žalosti po tragični smrti viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja letos ni bilo običajne plesne prireditve, vršili pa se bo v soboto 19. t. m. v veliki dvorani hotela Uniona božični družabni večer podporne zadruga policijskih namestencev in upokojencev. Na tem večeru bo prvič javno nastopil moški pevski zbor ljubljanske policijske straže pod vodstvom poveljstva policijskega stražnika Mavričja Slatnarja. Na sporedu sta tudi nastopa solistov gđe Rike Nepužlan in g. Draga Zagarja, dalje nastop pevskega zbora NZGD »Sloga« in godbe tega društva. Čisti donos te dobrodelne prireditve bo razdeljen fondu za postavitev spomenika pokojnemu vladarju in podpornemu skladu zadruga. Pričakujemo, da se bo ljubljansko občinstvo zlasti pridobitni sloji mesta udeležilo v obilnem številu lepega večera ter po svojih močeh tudi gmočno podprlo dobrodelno prireditev.

• Žrtve Krvavca. Ponesrečili se je pri smučanju na Krvavcu ravatelj Kmetijske družbe g. inž. Bogdan Ferlic. Zlomil si je nogu v členku; zbiravljenje bo trajalo dalje časa. Zdravi se v šajmerjevem domu.

• Nesreča pod avtomobilom. Iz Lesc so pripeljali v bolnišnico 1887. rojenega kovaškega mojstra Avgusta Džika, ki ga je neznan avto na cesti podrl na tla in mu poškodoval rebra. Iz Zagorja pa so pripeljali 21letno Silvijo C., trgovčevno hčerko iz Slovenske Bistrice, ki je pomotoma zavzila octovo kislino.

• Ugotovitev. G. France Sedlar, Moste, Ciglarjeva, ni identičen s solmenjakom, ki je bil nedavno pred malim senatom s drugimi vred obsojen zaradi ponarejanja denarja.

Tretji »nopi del« »Monumenta artis slovenicae«, ki ga izdaja Akademski založba v redakciji kons. dr. Fr. Steleta, je pravkar izšel. Posvečen je slikarju Janezu Ljubljanskemu (Johannes convivis in Laybark). Po urednikovi uvodni študiji o tem slikarju 15. stoletja je reproduciranih na posebnih prilozah 17 posnetkov Janezovih slik (Visoko. Kamni vrh. Liemberg. Deutch Griffen. Muliava).

Literarne fejtone dr. Iva Hergesiča bo izdala pod naslovom »Strani i domače« Matica Hrvatska v Zagrebu. Tu bodo ponatisknjeni sestavki o Ibsenu, Tainen, Georgeu, Kevserlingu, Valéryju itd. in o domačih: Domaniću, Ujeviću in dr.

Novela Mladena Horvata. V založbi beograjske knjižarne »Skerlić« je izšla zbirka novel Mladena A. Horvata »Jedna je žena prokla«. Pisec opisuje v njih življenje onih žensk, o katerih v tako zvani dobri družbi sploh ne govorijo, ter ostro kritizira odnose med posameznimi družbenimi kastami. Snov Horvatovih novel je posneta iz zagrebškega življenja Mladen A. Horvat je pred to knjigo izdal lirčne zbirke »Proletci«, »Noć«, »Odar suncu«, romane »Žrtve svoje krvi«, »Muri Massangaz« in »Sunčevan mole žene« ter zbirko novel »Strah« Roman »Muri Massangaz« je izšel tudi v nemškem in madžarskem prevodu.

VI Nazor v češkem prevodu Praška »Slovenska Revue« je orijetila v drugem zvezku prevod proze Vlad. Nazora »Morski svotnik« iz knjige »Sinovi mora«. Prozo je preložila znana češka prevajalka iz srbohrvaščine ga Anna Urfanova. Prevod je izšel tudi v posebnem, neprodajnem po-

u— Se ena moraina afera. Pred dnevi sta dve kmečki dekleti z Dolenjskega, ki sta se pripeljali v Ljubljano, da se ogledata za kakšno službo, postali žrtvi nenavadnih nasilnežev. Neka znanka, ki sta oni slučajno naleteli nanjo, ju je povabila v svojo sobico nekam v Moste, češ da bosta lahko prenočili pri njej. Razen deklet pa so se v sobi kmalu znašli še trije moški, ki so začeli obe Dolenjki zalivati s piščajo in tiščali vanju. Ker dekleti nista bili zadosti ljubeznivi, so fantje zaklenili vrata in ju začeli prav surovo pretepati. Vse klica-nje na pomoč je bilo zaman in eden izmed nasilnežev, brezposelni delavec J. J., je eno izmed deklet brutalno treščil na tla in ju vprčo drugih storil silo. Policija je takoj uvedla preiskavo in storila izročila sodišču.

Radio kotiček

Ljubljana, 7. januarja.

V torek 8. januarja bomo ob 12.15 silšali v ljubljanski oddaji zbor douskih Kozakov, ki nam bo na ploščah zapel Abto-vo »Podoknico«, Tratinov »Večerni zvono«, Sorokinov »Ruski potpuri«, Grečaninovo »Kozakško nepavanko« in Čajkovskega »V cerkvi«. Po poročilih so na sporedu harmonikarji in citristi. Ob 18.00 bo v otroškem kotičku nastopil g. Maks Simončič, ob 18.20 nas bo pa v splošni ženski uri seznanila z opremo neveste ga Minka Krofta. Ob 18.40 nam bo radijski orkester zalgal fantazijo iz Boloidineve »Bele dame«, valček iz Milikderjeve »Laure«, Hatzevjo pesem majke in fantazijo iz Massenetove »Manon«. Ob 20.10 bosta zapeli gospičini Rudolova in Korečanova v duetu božične pesmi. Torkovo oddajo zaključuje angleške plošče.

Iz Celja

• Člani Vodnikove družbe naj čimprej dvignejo družbene knjige v Tulejsko-prometni pisarni pri kolodvoru.

• Ljubljanska drama bo uprizorila danes ob 20. v Mestnem gledališču Dickensovo znano komedijo »Čvrček za pečjo«. Predstava je za abnoma, neabonenti dobijo vstopnice v knjigarni »Domovina«.

• O idealizmu in materializmu bo predaval danes ob 20. g. prof. dr. Fr. Zgeč v dvorani Delavske zbornice. To predavanje je tretje v božičnem ciklusu predavanj Društva jugoslovenskih akademikov v Celju.

• Posipajte hodnike! Opozorjamo hla-ne posestnike in upravitelje, da morajo skrbeti za temeljito čiščenje in posipanje zasneženih odnošaj zamrznjenih hodnikov pred hišami, ker bi bili sicer odgovorni za eventualne nesreče in druge posledice.

• Noč v glavo. V nedeljo okrog 23. je nastal v neki gostilni v Trnovljah prepri med gosti. V prepri 4 neki moški napadel 38letnega brezposelnega delavca Franca Jezernika iz Trnovlja in ga z nožem zabodel v glavo. Jezernika so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico. Njegova poškodba je težjeja značaja, a ni smrtonosna, če ne nastopijo komplikacije.

• Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.20 zvočni vefilm »Manolescu« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

• Senator dr. Ploj je odpotoval v Pariz in bo za deset dni odsoten.

• Parmova proslava v gledališču. V soboto bo v tukašnji gledališču proslavitev spomina pokojnega dolgoletnega častnega

Samotni orel proti samotnemu volku

Državni tožilec zahteva Hauptmannovo glavo — Lindberghovo pričevanje v flemingtonskem procesu — Poskus Hauptmannovih braniteljev, da bi speljali obravnavo na stransko pot

V Flemingtonu se ob naraščajočem zanimanju porote in občinstva nadaljuje proces proti domnevnemu ugrabitelju in morilcu Lindberghovega prvorojenca, Brunu Hauptmannu, ki ga ameriški listi nazivajo »samotnega volka«. Obtožnica bo sodilo dvanajst porotnikov, osem moških in štiri ženske. Med moškimi porotniki so po stanovanju pripadnosti: strojevodje, far-

ma, a preden so prispeli detektiv, je preteklo precej časa. Pozneje je šel z njimi, a ni našel nikjer nobenega sledu o storilcih. Pač pa so našli kakih 7 m od hiše lestev, ki je morala rabiti ugrabiteljem, ko so plezali skozi okno v otrokovo spalnico. Lindbergh je tudi ugotovil

stopinje človeških nog na lesenem oboju okna. Iz tega nedvoumno izhaja, katero pot je ugrabitelj ubral po ropu. Po ugrabljenju si je nesrečni otrokove oče na vso moč prizadeval, da bi dobil sinčka nazaj in je nesel z dr. Condonom na pokopališče zahtevano vso. Vzela sta z dr. Condonom 70.000 dolarjev, a izročila sta jih izsiljevalcem samo 50 tisoč. Ker je dejal bandit dr. Condonu, ki je stal onkraj pokopališča:

»Vrzi denar tukajle čez zid!« z različnim glasom, je Lindbergh prepričan, da sta oseba, ki je sprejela denar na pokopališču ter obtoženi Hauptmann eden in isti človek.

Ko je Lindbergh končal svojo izpoved, se je javil k besedi branitelj obtožence Reilly, ki je skušal izpodbiti nekatere polkovnikove izjave. Zlasti je skušal prepričati porotnike, da je sodeloval pri ugrabljenju vsaj pet oseb, med njimi tudi ženske. Po njegovem mnenju niso prišli ugrabitelji v hišo skozi okno, marveč po stopnicah, koder so tudi odšli. Zaradi tega tolmačenja sta se Lindbergh in Reilly osto sporekla. Hauptmannov branitelj je namreč očital polkovniku, da je imel

preveliko zaupanje v policijo, ki je zgradila obtožbo na krivični osnovi. Nadalje je Reilly postavil tezo, da je pri ugrabljenju sodeloval vsaj del služinčadi iz Lindberghove hiše. Polkovnik je imel v svoji hiši zaposlene ljudi, katerih preteklosti ni poznal. Pestunja Betty Gow ima n. pr. brata, ki je imel zaradi neke afere že opravka s kriminalno policijo v New Jer-

seyu. Reilly se je na vse načine trudil, da bi pri porotnikih zbudil vtis, da je bil mali Charles ugrabljen

s pomočjo Lindberghovih hišnih poslov. V zvezi s to domnevo je zlasti podčrtaval samomor, ki ga je kmalu po zasliša-

restunja Betty Gow

nju v tej zadevi izvršila Violeta Sharpova, uslužbena pri Lindberghovi tašči ge. Morrow. Sharpova je imela razmerje z nekim uoškim sužabnikom v Lindberghovi hiši. Lindbergh je Reillyju odgovoril, da je Sharpova res izvršila samomor, da pa niti najmanj ne dvomi o tem, da so njegovi hišni

posli popolnoma nedolžni kar se tiče ugrabljenja otroka. Nadalje je Reilly skušal zvaliti del krivde na nekoga Curtisa, ki je izprva skušal posredovati med Lindberghom in razsojnik, a so ga pozneje razkrinkali za sleparja. Hauptmannov branitelj tudi ni mogel zamolčati domneve, da so hoteli ugrabitelji gotovo

odvesti polkovnika, ne pa njegovega sina. Na te besede je Lindbergh pojasnil, da ni imel v sosedstvu Hopewella niti enega sovražnika, ki bi mu bil šel slabo. Ves čas besednega dvoboja med Reillyjem in Lindberghom, ki je zahteval skrajne koncentracije v argumentaciji obeh govornikov, so pokrivala debele potne srage polkovnikovo čelo. Betty Gow pa je sedela na svojem mestu s pobešeno glavo in si je

brisala solze.

Tudi Ana Lindberghova je jokala. Lindbergh je po končanem zaslišanju sedel vidno utrujen in si je popravljal revolver, s katerim je opasan odkar je stopil v razpravno dvorano. Pravijo, da je dobil zadnje dni zopet več grozljivih pism.

Tudi drugi zagovornik Hauptmanna, advokat Fischer, je skušal vzeti svojega klijenta kolikor mogoče v zaščito. Izbral si je

za tarčo dr. Condonu,

najokčjega Lindberghovega posredovalca med nesrečnim očetom in izsiljevalci. Dr. Condon je bil po Fischerjevih besedah v času, ko so banditi ugrabili otroka, v bližini Hopewella. Kako je mogoče to spravi v sklad z dejstvom, da je bil ravno on tisti, ki je na pokopališču izročil banditom denar?

Navzlic vsem tem napadom, ki so skušali omajati Lindberghovo izpoved, pa so napravile polkovnikove izjave v sodni dvorani največji vtis na porotnike. Hauptmann, ki je dosihmal čital v ječi pustolovske zgodbe, je bil po Lindberghovem pričevanju

pretresen in vznemirjen.

Sodniki v Flemingtonu pričakujejo, da bo mož skušal zdaj igrati še svoje zadnje karte, ki jih je prikrival s pomočjo obrambe. Potem pa bodo spregovorili svojo besedo porotniki, ki so si že doselej ustvarili približno sodbo, ali je Hauptmann kriv.

Žalostno svidenje

dveh tovarišev-zdravnikov iz svetovne vojne

Nekega londonskega policijskega zdravnika so telefonično pozvali k nekemu samomorilcu. Ko je dospel tja, je našel pri njem že drugega zdravnika, v katerem je spoznal sošolca in prijatelja, s katerim sta bila skupaj na francoski fronti. Tretji njun sošolec in vojni tovariš pa je bil neki Irec. V nekem boju se je trojica razkropila in vsak je mislil o drugem, da je padel. Šele sedaj po toliko letih sta se našla dva od treh. Zatopila sta se v spomine tako, da ju je moral prisotni policijski uradnik spomniti na žalostno dolžnost, ki ju je poklicala na ta kraj.

Stopila sta v malo kuhinjo, kjer je še dišalo po morilnem svetlinem plinu. Samorilec je ležal poleg plinske peči v dve gube. »Ostavi je neka pisma,« je dejal policijski uradnik, »doživel je bankrot, smatral je, da je njegovo ime onečaščeno in si je vzel življenje.« Podpis v nekem pismu je učinkoval na oba zdravnika kakor električni sunek. »Saj to je vendar on!« sta vzkliknila in mu pogledala v obraz. Bil je res on, tretji sošolec in vojni tovariš, o katerem sta se nekoliko sekund prej menila, da je že davno mrtev...

Letalo za navpičen polet

V veliki angleski tvornici za letala v Yorkshireu izdelujejo ta čas po načrtih izumitelja Oskarja Asbatha nov avtogiro, ki bo baje v celoti rešil problem navpičnega poleta. Vsekakor avto tavnar zanj dobili nagrado 20.000 funtov, ki jo je angleška vlada namenila takšnemu letalu.

Novi aparat ima propeler za horizontalno letanje, vrhu tega pa še dva za navpični vzlet, oziroma za pristanek. Vsi trije propelerji se dajo poganjati z istim motorjem. Letalo se bo dvignilo lahko v višino 3000 m, povprečna brzina modela, ki ga preizkusijo spomladi, pa bo 175 km. V primeru, da bi motor imel defekt, se vrne aparat na zemljo kakor padalo s pomočjo vertikalnih propelerjev, ki bi ju potem poganjal zračni tok.

Francoščina ni več diplomatski jezik?

Tako se vprašuje pariški »Temps« v zvezi z neko vestjo, ki jo priobčuje k francosko-italijanskim pogajanjem. Po tej vesti je italijanski vladni list objavil zadnji dan starega leta odredbo, po kateri pri sprejemnih izpitih za diplomatsko kariero francoščina ni več obvezni predmet, temveč si kandidat lahko izbere angleščino ali nemščino. »Potemtakem,« pravi »Temps«, »za italijanskega diplomata ob začetku kariere ne bi bili potrebni več nego elementarni pojmi o francoščini. Francoščina torej ni več diplomatski jezik? Ali ne bi mogel g. Laval tega vprašanja zastaviti med svojim obiskom v Rimu?«

Obsojen bivši ministrski predsednik

V pariški razpravi proti funkcionarjem zapadnoafriške trgovske družbe je bil med drugimi obsojen zaradi zlorabe zaupanja bivši francoski ministrski predsednik Frederic Francois Marsal. Plaćati mora 20.000 frankov globe, poleg tega pa bo moral presedeti 18 mesecev v ječi.

Marsal je bil prvotno častnik, potem je odložil uniformo in je šel v kolonialno službo, kjer se je posvetil bankarstvu. L. 1920. je bil imenovan za finančnega ministra, l. 1924 pa mu je bila poverjena celotna sestava vlade. Treba pa je povedati, da je trajala njegova vlada samo šest dni...

MNOGINE VEDO...

da je najbolj deževni kraj na svetu vas Cherapunji v Asamu; da jedo Kitajci prekaženo — sadje; da povzročajo ptice čisto požare s tem, da prenašajo tleče cigaretno ogorko v svoja gnezda in jih spuščajo na poslopja; da je bilo pred sto leti v Severni Ameriki kakšnih 50 milijonov bivolov; da so na Japonskem po 30 funtov težki morski pajki.

ANEKDOTA

Moskowskega so vprašali po premieri Strausove »Elektre,« kako sodi o delu. Odvrnil je: »Oprostite, da vam tega ne morem povedati. Jaz lahko govorim o glasbi, ki je moja stroka, o »Elektrici« pa morate izvedeti sodbo od kakšnega drugega strokovnjaka...«

VSAM DAN ENA

»Vedno dirjate okrog v plašču za avtomobiliste in tudi nocoje nosite kakor vozači. Kje pa imate avtomobil?«

»Nimam ga, takšen hodim okrog samo zategadelj, ker ljubim avtosugestijo...«

Odvetniki, ki podpirajo obtožnico proti Hauptmannu

Zadušili se bomo...

— toda šele čez milijon let, pravi predsednik ameriške Družbe za pospeševanje znanosti

Prof. Henry Russell, predsednik ameriške Družbe za pospeševanje znanosti, je svoje rojake za Novo leto prestrašil s zločesto napovedjo. Napovedal je namreč, da se bo človeštvo zadušilo — seveda ne jutri ali pojutrišnjem, temveč čez najmanj milijon let. To je že nekaj tolažbe.

Stvar je takšna, da se kisik v zemeljskem ozračju polagoma izgublja in se bo moral nekoč izgubiti popolnoma. Bil je že nekoč čas, pravi Russell, ko ni imela zemlja skoraj nobenega ozračja. To je bilo tedaj, ko je bila še zarača krogla, ki se je iztrgala soncu. Potem je polagoma dobila ognjen kisikov plašč, ki je bil v zvezi s izbljuvanimi kamenimi masami iz zemelj-

ske notranjosti. Počasi se je tvorilo današnje podobno ozračje, iz katerega se je pa sčasoma izgubila menda polovica kisika. Ostanek se izgublja polagoma še danes.

Ko se bo izgubil popolnoma, oziroma še dosti prej, bo moralo človeštvo poginiti, kajti brez zadostne množine kisika, kakor znano, ni življenja. Seveda pa prof. Russell ne oporeka možnosti, da bo našlo človeštvo načine za nadomestitev izpuhtevajočega kisika. Po njegovem mnenju bi bili celo že danes sposobni pridelati dovolj kisika iz skalovij, z elektrizirano drugič. To je druga tolažba pri tej vesti, s katero je prestrašil svoje rojake.

Od Pariza do Rima...

Na levi: Slove francoskega zunanjega ministra Lavalu od Pariza, Gare de Lyon. Od leve proti desni: turški poslanik Susa, poleg njega italijanski poslanik Pignatti Merano di Custozza, Laval, papeški nuncij mgr. Maglione ter jugoslovanski poslanik Spalajković. — Na sredi: Lavalovo ožje spremstvo na poti v Rim. Zgoraj: Alexius Leger, prvi tajnik francoskega zunanjega ministrstva; v sredi: de Saint Quentin, njegov namestnik na Quai d'Orsayu; na dnu: Rechat, direktor Lavalovega kabineta.

Laval in Mussolini po Lavalovem priložnosti v Rimu

Še enkrat „Spominska plošča“

Avtorji »Spominske plošče«, narodne spevopisne »starih dejanjih« predgovorja g. g. spisa Leskovšek in Rožanc so me povabili v nedeljo na jesenice, da bi si njihovo delo ogledal ter o njem napisal nekaj nepristranskih besed. Je vredno, nekaj glasbeno strokovnih besed je vredno!

G. jakot spisar, splošno in široko poznani prosvetni delavci in avtor cele skladovnice spretno, duhovito in učinkovito napisanih iger najprej vsebine — v Govekarjevih gledaliških časih smo v Ljubljani videli spisarjevega »Kralja Matjaža« in krepko »Miklovo Zlato« pozneje pa »Pogumne Tončke« — je že 1. 1925 ustvaril »Spominsko ploščo«. Jedro dejanja ki ga je avtor poredno prestavil v »stare, dobre čase«, dasiravno bi se lahko kjerkoli dogajalo tudi danes, v petih izredno posređenih slikah prikazuje usodo mladega glasbenega umetnika ter pikro in jedrilo bleda mentaliteta kmečkih domačinov in jare trške gospode. Kočarjev sin Ivan je glasbeno izredno nadarjen. To spozna edino učitelj, ki ga uči violino. Fant si prizorajo, ker ni za nobeno pametno delo. Fantast je, sanjač. Le redki so, ki se potegnjejo zanj. Med njimi je sirota Marjetica. Ivan končno spozna, da mora v svet, če hoče postati resnično velik umetnik. Doma itak nihče ni ne velja. Poslovi se in v nekaj letih nekje tam v tujih krajih doseže slavo in bogastvo. Iz časopisa zvedo domačini, da se pod prizivnim umetniškim imenom skriva Ivan Vrbud. Se jim lokali ponos in v slavnostni občinski seji sklenejo, da bodo svojemu tako znamenitemu, predvsem pa tako bogatemu soobčanu vzdali spominsko ploščo na njegov rojstni dan. To tudi store. Ne dolgo za tem pa sporoči Ivan, da bo prišel na obisk domov. Vsi se z županom, občinskimi možmi, s pevskim zborom, z velikanskim pompom pripravljajo, da ga bodo dostojno sprejeli. Ivan pa, ki predobro pozna svoje soobčane in ki hoče obenem preizkusiti tudi Marjetičino ljubezen, razširi preko višje domače oblasti vest, da je pri neki nezdolgi osebi, si pohabi roko in da ga bo ta oblast zdej vsega revnega, — kajti tudi govornica o njegovem bogastvu je lažna, — poslala v domačo občino, ki naj ga odsele kot občinskega reveža živi in redi. O kakem slavnostnem sprejemu seveda ne more biti več govora. Kdo bo berača in nebojčnega slavil in častil? Pripelejo ga vsega povezanega, slepega, še strgan bi moral biti. Vsi se ga branijo. Usmili se ga je Marjetica, gostilničar Matija, učitelj in še nekaj dobrih ljudi. Ko je Ivan tako dober vse spoznal, sname očala, vrže od sebe obveze in pred osramočenimi soobčani stoji slavn in bogati umetnik Ivan Novin, ki svojo dobroščino Marjetico odpelje v deveto deželo.

Igra je po svoji živi tendenci, po gladem razpletu, spretnem odskram prikazu, po široki pestrosti segavih in resnih tipov vredna, da bi se zanj poigrivali vsi naši mali in veliki odrli. Silno prikladna bi bila tudi za tonski film, ki bi se, podan z izvrstnimi igralskimi in glasbenimi možmi, prav gotovo na široko obnesel.

»Spominska plošča« — naslov se mi ne zdi v črno zadet, kriv pa ga ni avtor — kar kriči po muziki!

Že v 1. 1925. je spisar naprosil železnike inženjerja Leskovška, ki je nadarjen glasbeni amater, da bi mu napisal k igri potrebne glasbene vložke. S temi vred je takrat igra doživela po Gorenjskem jako mnogo z bučnim uspehom venčanih predstav. Šla je celo v Ameriko. Tam so ji dali naslov »Spominska plošča« in jo — natismili, ne da bi avtorja o tem obvestili ali ga sploh za dovoljenje vprašali. Poslali so vsemu presenečenemu deset izvodov kot avtorski honorar. Tu imaš, pa molči!

Ob letošnji (1934) avtorjevi petdesetletnici je hotelo sokolsko društvo na jesenice svojega zaslužnega človeka prav posebno počastiti s tem, da je hotelo vpriporiti »Spominsko ploščo« iznova. Spisar in Leskovšek sta čutila, da bi igra močna pridobila, ako bi na podlagi Leskovškovih primitivno zapisanih glasbenih točk nekdo drugi spretnjeji, priredil muziko na širši osnovi. Je ofiriziral, napudral itd. ter sta to nalogo poverila Mihi Rožancu, istokrat glasbenemu amaterju, no, možu, ki je pri nas na znanem dobrem glasbenem imenu, saj si ga je pridobil z neumornim, dolgotrajnim, plodnim delom.

Tako »Spominsko ploščo«, oziroma približno tako sem v nedeljo slišal in videl na odru jeseniškega Sokolskega doma. Približno tako, pravim. Nihče izmed trojice avtorjev ni bil pač popolnoma soglasen s tem, kar so ti dobri, vneti podeželski diletanti muzičarji, peli in igrali. Slutili pa sem lahko, da je v spevopisni skritiga mnogo vsestranskega uspeha, ki bi se ob skrbnejši vpriporitvi, temeljitejši, zlasti glasbeni pripravi, z zmogljnejši pevci, z gladejšim orkestrom takoj pokazal. Prvotna Leskovškova glasba, sestojela iz serije zborov, samospevov, duetov itd. je dobila šele kasneje na hitro roko izvršeno klavirsko podlago Leskovšek trdi, da nima nobenega pojma o temeljitejši glasbeni naobrazbi. To pač govori v svoji simpatični skromnosti. Res, da je to, kar je za »Spominsko ploščo« napisal, preprosto, sem ter tja celo naivno, enostavno, a je kljub temu priključivo, melodično, podeželskim odrskim pevcom prikladno in očutje, — ako se avtor res ni udiel glasbe — neko zdravo instinktivno glasbeno občutenje. Rožanc je prevzel te glasbene točke deloma al v celoti, jim podstavil bogato, včasih celo prebogato instrumentalno podlago, dostavil predigro, v kateri potpurnistično obravnava glavne napeve iz spevo-

igre, vložil nekatere plesne, pridal nekaj ubranostnih glasbenih, čisto instrumentalnih slik, ki so same po sebi zelo lepe, a včasih zadržujejo tok dejanja, ter je igro sploh glasbeno tako opremil, da se sme po pravici imenovati spevopis. Ni pa kriv on, da je glasba na vseh pet slik nesorazmerno porazdeljena. Težičke muzike leži v predigri in v prvi sliki, dočim so s petjem in godbo nekatere druge slike obdarovane bolj pa mačehovsko. Predigra ima kar operni značaj, torej dobrega celo preveč. Zdi se mi, da je Rožanc, nabit in natrpan z muziko do vratu, komaj čakal, da pride do besede. No, ta beseda pa ni prazna ali dolgočasna. Dovolj je zanimiva, originalna in napeta. Lahko pa bi bila za narodno spevopisno bolj domača. To velja tudi Leskovšku. V igri so kakor sem že povedal, čisto instrumentalne, samostalne stvari, zbori, solo nastopi, dueti ter manjše in večje pevske skupine. Vse to je dandanes skoro vsem našim odrom dostopno. Orkester je pisan za salonski sestav. Instrumentacija je včasih dokaj masivna, a je le prijetno raznoberavna. Rožanc pa zmoro slušiti tudi s partituro ambicioznejše orkestrske oblike.

O sami jeseniški predstavi pa mi skorodra ne upam izreči kajkšno sodbo. Preveč

sem pod vtisom ljubljanskih odsko-glasbenih vzporeditev in utegnil bi biti kriv. Tega pa ne riskiram, ker so jeseniščani sicer zelo muzikalni, a tudi hudi ljudje. Lahko pa rečem, da so naši podeželski igralci in pevci od nekada, ko sem jih lahko videl in slišal dostikrat, pa do danes, po zelo strmi poti navkreber pripeljali zelo visoko. Redki so bili nekada naši kraji, kjer bi se našel takle orkester z ljudmi, ki so se učili v glasbeniholah raznih instrumentov, z dirigentom, kakršen je n. pr. jeseniški Rado Kleč. Ta se je učil violine pri prof. Slajsu, teoretične glasbene vede pri prof. Škerjancu, ki se pili in brusil sam neumorno dalje. Potem pevovala, temeljito solani organist Sredenski, ki je z bore res prav vzorno nastopal, ali v resnici ljubka pevka srčkanega malega glasu Petričeva Mihele. Sploh so se še do nedavna podeželski odrli bali odsko-glasbenih del kot živega ognja. Danes vam pa vpriparjajo in pojo moderne operete, celo opere... Ljubša pa mi je takale domača spevopisna »Spominska plošča« kakor »Grofica Marica« v Zgornjem Kašlju.

Pa dovolj. Vsem trem avtorjem »Spominske plošče« želim, da jim vzhajajo hvaležni poslušalci prav kmalu spominsko ploščo.

S P O R T

Državno in savezno prvenstvo Jugoslavije ter z. kolo vseslovenskega smučarskega prvenstva

JZSS razpisuje v dnevi od 22. do 27. januarja smučske tekme na Bledu, ki se bodo vršile po naslednjem vrstnem redu:

22. jan. staletni tek 5 krat 10 km. Start ob 8.30 v bližini hotela Astorije na Bledu.

24. jan. tekma na 18 km kot samostojna tekma in kot prvi del komb. tekmovalstva. Start ob 8.30 v bližini hotela Astorije na Bledu.

25. jan. tekma v smuku s Kokošince na Bled, višina razlika 900 m. Start ob 12. na Kokošincu, cilj nad blejskim kolodvorom.

26. jan. tekma v slalomu na pobočju nad potjo v Radovni. Start ob 10.

27. jan. tekma v skokih kot drugi del komb. tekmovalstva in kot samostojna tekma v skokih na skakalnici v Zaki. Start ob 10.30 dopoldne.

Tekmuje se po saveznem pravilniku za smučske tekme odnoso po mednarodnem tekmovalnem pravilniku.

Tekme se ocenjujejo: 1. za državno prvenstvo tekmovalci Svaza Cyžaru Repu (in skoki), 2. za savezna prvenstva: tekmovalci na 18 km, v smuku, slalomu in skokih, 3. tekmovalci v drugem kolu za vseslovensko prvenstvo: v tekmah 5 krat 10 km, komb. tekmovalci v tekmu in skoku ter alpsko komb. tekmovalci v smuku in slalomu.

Pravica udeležbe: 1. za državno prvenstvo morejo tekmujevalci vsi pri savezu verificirani tekmovalci, kakor vsi tekmovalci, včlenjeni pri mednarodni smučski federaciji, ako se prijavijo preko svojih savezov, 2. za savezna prvenstva samo člani klubov verificirani pri JZSS, 3. za vseslovensko prvenstvo tekmovalci Svaza Hyžaru Republike Československe, Poljski Związek Narciarski in JZSS.

Rok za prijavo. Prijave je poslati Savezu najkasneje do 18. t. m. s točno izpolnjenimi podatki. Na prijave brez prijavnice in na prijave, ki jih ne bi predložili klubi, se vodstvo tekme ne bo oziralo. Prijave, ki bodo dosepele po 18. januarja, more vodstvo tekme upoštevati le tedaj, ako jih more še uvrstiti v zbiranje in ako je za vsako prijavo in vsako disciplino priložena zamudna taksa 10 Din. Klubi naj prijavijo samo tiste tekmovalce, ki bodo na tekmovalstvu res nastopili. Za tekmovalce, ki jih je klub prijavil, a brez zadostne opombe na dan tekmovalstva, ne bi nastopili, bo Savez obremenil vsak klub za vsakega tekmovalca in vsako prijaviščino disciplino z globo 30 Din za tekmovalca. Zreba se za vsa tekmovalstva skupaj, in sicer 21. januarja ob 16. v hotelu Jekler na Bledu. Istotam je objava proge za tekme vsakega naslednjega dne, dnevno ob 17. in razdelitev števil. Deležate klubov pozivamo, da so pri zbiranju, kjer prejmejo istočasno tekmovalne številke proti polovičji kavčiji 10 Din za vsako številko. Kavčija se vrne takoj, ko prejme Savez vrnejo tekmovalno številko.

Razpisana so ta dela: 1. v tekmbah za državno prvenstvo prejme zmagovalci naslov prvaka Jugoslavije za leto 1935. Častno darilo in diploma. Drugi in tretji darilo. 2. Savezno prvenstvo V vsaki razpisani disciplini prejme zmagovalci naslov »Savezni prvak za leto 1935« v dotični disciplini ter diploma. 3. V vseslovenskem prvenstvu prejmejo zmagovalci in polovica tekmovalcev, ki so absolvirali tekmo, diplome, dočim prejmejo zmagovalci končno darilo šele po tretjem kolu, ki se vrši drugo leto na Českoslovaškem.

Vsi tekmovalci bodo nastanjeni v kolikor se pravčasno prijavijo za stanovanje in hrano, na Bledu v hotelu Union in okoliških hišah, po ceni 35 Din za osebo. Kdor reflektira na to stanovanje in hrano, naj pošlje istočasno s prijavo Savezu tudi denar za hrano in stanovanje.

Častni odbor in predsedstvo tekme bomo objavili pozneje, ravno tako tudi sodniški zbor.

Savezna pisarna bo poslovala od 21. jan. naprej na Bledu v hotelu Jekler. JZSS.

Pokal mesta Kamnika za skoke akademikov

Skoki za prvenstvo jugoslovenskih univerz, ki se bodo vršili nepreklicno v Kamniku (točen termin bo pravčasno javljen, odvisen je od snežnih razmer) bodo obenem merilo za določitev skipe, ki bo zastopala februarja na svetovnem akademskem prvenstvu v St. Moritzu jugoslovenske barve.

Izdatna podpora v znesku 15.000 Din, ki jo je odobril minister za telesno vzgojo naroda dr. Ljudevit Auer 5 t. m., po intervenciji g. ministra Draga Marušića in gg. poslancev Prekorska in Pustoslenška jugoslovenski akad. smučarski organizaciji, omogoča to udeležbo naših akademikov v Švici.

Zanimanje za te skoke, ki se bodo vršili, kakor omenjamo, v Kamniku, je zlasti med akademiki zelo veliko.

Da bi se pa te tekme vršile v čim večjem stilu, je naklonila kamniška mestna občina po predlogu predsednika kamniške mestne občine G. Kratnerja, krassen prehodni pokal. Podrobni pogoji bodo pravčasno javljeni.

Lep čin kamniške mestne občine ter predsednika iste G. Kratnerja je izval med vrstami akademikov sportnikov veliko navdušenje in odobravanje.

Službene objave LNP

(Seja u. o. 30. decembra 1934.)

Navzoč: gg. dr. Köstl, Kurek, Kralj, Stanek, Novak, Logar, ravn. Šetina, Jugovec, Kačar, Slanovec, Buljevič, Malovrh, Dorčec, Salamon, Bergant, Jančar.

Seja je bila sklicana po nalogu novega odbora J. N. S. kot predajna seja nove imenovanemu komisarijatu. Upravni odbor LNP je soglasno sklenil, da ne preda pulov imenovanemu komisarijatu, ker je imenovanje komisarijata in razpust podsaveza protivno odloku § 27. točka 4. »sveznih pravil«.

Kot delegata za konferenco, sklicano po ministru za fizično vzgojo naroda 4. januarja 1935 v Beogradu se določita gg. dr. Köstl in Slanovec. — Tajnik II.

(Seja k. o. 3. I. 1935.)

Navzoč: gg. Kralj, Logar, Grabrijan, Bučik, Kosimik.

Kazenske zadeve igralcev Mirka Oblaka, Marjana Sevarčevića (Sloga Lj.), Kozjeka Karola (Bratstvo), Bracka Alojza (Svoboda Maribor), Gomolja Stanka (Maribor), Perhava Rudija (Zalog), Šusterja Roberta in Savojca Ivana (oba Amater) se prelože na prihodnjo sejo.

Poročilo službojučega odbornika g. Malovrha o tekmi Hermes: Ilirija dne 23. XII. 1934 se preloži na prihodnjo sejo, ko bo dostavljeno sodniško poročilo.

ZNS se pošlje prepis O. O. Mrb., da uvede postopek proti s. g. Vesnaverju.

Uvede se kazensko postopanje proti igralcem: Zupane Franc (Mars), Mahkovec Milan (Slovan), Močnik Stanko (Hermes), Berget Ivan (Mladica), Aljančič Oto (Slavija), Pavlica Alojzij, Perko Danijel (oba Mars). G. s. s. Pevalak se naproša, da pristavi seji, katera bo objavljena. — Tajnik III.

V nekaj vrstah. Včerajšnje »Novosti« javljajo, da je naš znani tekač Ivo Kreva izstopil iz Primorja ter pristopil v Ilirijo. — Kolesarsko dirko po Balkanu nameravajo prirediti poleti na progi Sofija - Bukarešta - Beograd - Atene - Sofija. Poleg kolesarskih reprezentance Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije in Grčije bodo povabile tudi reprezentance Francije, Italije in Madžarske. — Za zaključek sezone so v nedeljo odigrali kamniški nogometaši zadnjo tekmo s SK Mengšem. Namestu na zelenem, so nastopili na belem zasneženem polju. Kljub mrazu se je zbralo na igrišču lepo število občinstva, ki je z zanimanjem zasledovalo živahno igro obeh enajstoric. Mengšanji so igrali mnogo bolj požrtvovalno in so se odlikovali predvsem s hitrim podajanjem žoge. Prvi polčas je končal neodločeno z 1:1. V drugem polčasu so Kamničani pokazali nekoliko boljše igro vendar pa niso mogli z lahkoto nadvladati agilnih Mengšanov šele tik pred koncem so s prostim tretlom odločili igro v svojo korist s skromnim rezultatom 3:2. SK Kamnik je zaključil svojo letošnjo sezono z nadvse razveseljujimi rezultati. Igralci so pokazali znaten napredek in nas upravičeno navdali z nado, da tudi v prvenstveni borbi SK Kamnik ne bo igral podrejene vloge. Žal se zdaj v Kamniku nimamo vsem zahtevam odgovarjajočega nogometnega igrišča, na katerem bi SK Kamnik mogel igrati tudi prvenstvene tekme. Klub je že davno verificiran v nogometnem podsavezu — s brez igrišča. Našim odločujočim se spet nudi hvalna prilika, da poskrbijo za boljše igranje. Dokažejo da Kamnik može biti med zadnjimi — Hud udarec je zadel znanega dunajskega sportnika g. Rudolfa Raucha, ki je svojčas v času svojega dopusta treniral hockey moštvo Ilirije in tudi lahko-atlete Primorja. Dne 2. januarja se je na Dunaju smrtno ponesrečil njegov sinček. Poročil ga je poštni avtomobil. Pri tem je bila tudi njegova soproga Albina, ki je rodila iz Domžal, težje ranjena. G. Raucha, ki se je iz ljubljene do stvari zelo zanimal za razvoj našega sporta, najskrenejše sožale.

LZSP (Službene). Pozivamo vse klube, ki še niso poravnali članarine za tekoče leto, da to store do 10. januarja. Sicer bomo primorani seči po osterjših ukrepih in bomo morali dotične predlagati JZSS in izključitev iz članstva.

SK Ilirija (hazenska sekcija) Dravi ob 18.30 pričnemo v telovadnici na Grabnu zopet z rednimi gimnastičnimi vajami. Ki bodo odslej vsak torek in petek. Udeležba je za vse obvezna. To velja zlasti za tiste, ki so doslej izostajale. — (Smučarska sekcija) Dravi ob 18.30 redne gimnastične vaje za dame v telovadnici na Ledi. Prihodnja vaja v petek. — (Hockey

sekcija) Dravi ob 19. važen sestanek v klubski sobi kavarne Evrope. Dnevni red: razlaga pravil.

SK Reka Odobrova seja danes ob 20. v Konsumu. Ker je to zadnja seja pred obnim zborom, ki bo 26. t. m. je udeležba strogo obvezna.

SK Svoboda, Ljubljana. Jutri ob 17.30 v Delavski zbornici predavanje »Delavstvo, sport in kultura«. Za vse članstvo strogo obvezna udeležba.

JASO. Kot darilo za tekme za prvenstvo jugoslovenskih univerz nam je naklonila tvrdka »Robur«, Novi Sad, en par smuč. Doslej smo prejeli 12 parov smučarskih nogavic, dar tvrdke Dragotin Hribar »Prva kranjska letilnica v Ljubljani«, ter omenjeni par smuč, dar tvrdke »Robur«, Novi Sad. Upamo, da bodo ostale cenj. tvrdke v kratkem naklonile svoja darila. Danes ob 18. odobrova seja na tehniku (soba številka 82). Udeležba je za vse odornike strogo obvezna. Posebej so vabljene naslednji tovariši: Iskra, Roth, Krevelj in Bervar.

Vremensko poročilo s Kofe 7. januarja: Temperatura — 12 stop. V bližini Kofe 30 cm snega. Oblačno, ivje; smuka prav dobra.

NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20

Torek, 8.: Cvrček za pečjo. Gostovanje v Celju.

Sreda, 9.: Matiček se ženi. A. Cetrtak, 10.: Zaljubljeni ostali G.

OPERA.

Začetek ob 20

Torek, 8.: Stirijske grobljane. B.

Sreda, 9.: Jenufa. Sreda.

★

Wolff - Ferrarierjeva opera »Stirijske grobljane« spada med najprijetnejša dela v repertoarju vseh evropskih gledališč. Sodelujejo: Toličeva, Kogejeva, Ribičeva, Zupčeva in Pampakova ter Beletto, Primožič, Zupan, Marjan Rus, Marčec in Banovec. Dirigent dr. Svava, režiser Primožič.

Janačkova opera »Jenufa« spada poleg »Prodane neveste« med najznamenitejše češke opere.

Gosp. Darian, ki je žel pri svojem prvem gostovanju velik uspeh, se bo predstavil v četrti občinstvu kot mantuanjski vojvoda v Verdijevi operi »Rigoletto«.

Abonente reda Cetrtak opozarjamo, da imajo ta teden dve predstavi, in sicer v operi v četrti Verdijeva »Rigoletto«, v drami pa v soboto premiero Bruna Franka igre »Vihar v časi vode«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Torek, 8.: Carjevič. A. Zvijazna cena.

Sreda, 9.: Zaprti.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Torek, 8.: Cvrček za pečjo. Gostovanje ljubljanske drame Abonma.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Cetrtak, 10.: Izgubljeni valček. B.

Marcelle Linayre

Upornica

Roman

»Res,« si je dejal, »nič me ne zanima, nikjer mi ni po godu, če ni Jozana z menoj. Cisto zapuščenega se čutim... kakor da bi bil samo na pol človek.« Misli je na njen ljubljani obraz, na lepe, odhrovljene oči. »Kolikšna sreča za človeka, če najde najpopolnejše prijateljstvo v najbolj strastni ljubezni!... Prav za prav je bolje, da Jozana ni videla te neumne drame... Konec koncev bi bila nemara spet prišla do spoznanja, da sva zaljubljena dvojica, ki ni podobna drugim. Ljubezen — najina ljubezen — je bila močnejša od preteklosti, močnejša od ljubosumja... In vendar je bila moja duša pred nekaj meseci tako strašno bolna! Vsaka najmanjša podrobnost jo je ranila! Tiste dni ne bi bil tako govoril s Foucartom, kakor sem govoril noč... Nekatera beseda v drami bi me bila razburila, in že predmet sam... Kolikšna razlika!...«

Končasti stolp Svete kapelice se je zlato bliskal na blestem nebu. Voz je drdral po mostu Sv. Mihaela. Luskinasta in leskečoca se Seina je bila podobna veliki srebrni ribi, zamrzli pod črnimi mreževim dreves... Temna, enotna in ostra kakor dekoracija v gledališču, prevrtna od svetlih pik, se je širila slika levega brega reke... Noël je z radostjo zagledal Jozanino razsvetljeno okno.

Imel je ključ od stanovanja. Planil je po stopnicah. Začul je Claudeov jok in glas — zdravnikov glas — ki je govoril: »Dajajte mu ledene obkladke na glavo, merite mu vročino in pred vsem — nikar se ne bojte! Jutri zjutraj se zanesljivo spet oglasim...«

Jozanin glas je odgovoril:

»Menda ni kaj resnega, gospod doktor?... Oh, recite, da ni... Tako strašno se bojim.«

Noël je stopil v rožnato sobo, ki jo je živo razsvetljevala svetiljka brez senčnika. Ob Claudeovi postelji je zagledal zdravnika, vrlega moža z belimi lasmi in previdnim, boječim obrazom... Jozana se je sklanjala nad posteljo in držala Claudu vrečico z ledom na glavo... Otrok je bil nemiren, stokal je... In zdajci se je zvil, si segel z roko na levo stran glave in zagnal dolg, zamolkel, strašen krik.

»Spet začenja! O, čujte, gospod doktor!« je zavpila Jozana.

»Boli ga... Glava ga boli...«

»Dajte mu kapljice za lajšanje bolečin.«

»A kaj je to, gospod doktor?... Kaj je, Jozana?« je vprašal Noël.

»Veseli me, da ste prišli, gospod Delysle,« je rekel zdravnik.

»Samo nikar se preveč ne ustrašite,« je hitro dodal. »Upam, da ni nič hudega... Komplikacija hripe... To vam je vražja bolezen!... Človek nikoli ne ve, kakšne bodo posledice... Otrok je čutil hude bolečine, in gospa Valentinova se je zbal. Poslala je vratarja po me... Na srečo smo takoj dobili led in vsa potrebna zdravila...«

Doktor Blanchet, ki je stanoval čisto blizu, je bil že nekajkrat pri Jozani. Vedel je, da se bo gospa Valentinova omožila z gospodom Delysleom, zato se je obračal k Noëlu kakor k otrokovemu očetu.

»In sami ste bili,« je rekel Noël in stopil k Jozani... »Gospodična Bonova...«

»Pravkar je bila odšla,« je odgovorila Jozana, trudeč se, da bi vzdignila otroka. »Claude je vpil... Ves vroč je bil... In njegove

oči... Oh, te oči... Pogledajte, gospod doktor, še vrtu ne more upogniti... Tilič mu je čisto otrpel...«

»Nikar ga ne vzdigujte, gospa... Dajte, naj mu jaz poizkusim dati zdravilo... Vzemite svetiljko proč, gospod Delysle... Malo luči, nič hrupa... Ali... ali... gospe!«

»Če bi vedela, kaj mu je, bi bila bolj pogumna.«

»Jutri bodo videli... Bodite mirni. Vaša moč je predragoce... Zdaj moram iti, a saj ostane gospod Delysle pri vas... Tako, to je zdaj v redu.«

Noël je držal prijateljico za roko... Opominjal jo je, naj bo mirna, naj zaupa. Jozana ga je gledala in poslušala, ne da bi ga razumela. Samo za Claudea je imel oči... Jokala ni, a njene ustnice so bile takisto blede kakor njene oči, med obrvmi se ji je risala globoka guba, in zrkli sta ležali nekam globlje v svojih votlinah. V dveh urah se je bila vsa izpremenila, tolikanj je bila pobledelela in shušala od strahu.

»Idite brez skrbi, gospod doktor,« je s trdnim glasom rekel Noël. »Gospa Valentinova bo pametna, jaz ji bom pomagal streči Claudea, in jutri boste z njim zadovoljni...«

Prižgal je svečo.

»Ne preveč svetlobe... Svetiljko odnesem... Takoj se vrnem, Jozana...«

Bila sta v salonu, za zaprtimi vrati.

»Povejte mi resnico!« je rekel Noël.

Doktor, ki je bil že iz poklica boječ in previden, je odgovoril:

»Hm — hm — nič zanesljivega ne morem reči... Počakajmo do jutri in nikar ne izgubimo poguma... Narava ima sredstva in pota...«

»Torej slabo kaže?«

Mali oglasi

Ponudbam na sitre ne prilagajte znamk! Le. če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.- v znamkah. odgovor priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842. sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.-.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Potrski

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega učencea 3-4 razredi, mečanske šole, strogo poštenih starejših, ne nad 16 let stare, sprejemni takoj v trgovino z mehanim blagom in delalnimi pridliki. — Hraza in stanovanje v hiši. Golenko Anton. Sv. Miklavž pri Ormožu. 421-14

Pridna gospodinja se želi izdati za živilo. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod »Oskrbje« gospodinj. 524-54

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsako prepisovanje na stroj prevzeman na dom. Naslov pustiti v oglasni oddelk »Jutra«. 13-3

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Odlični inštruktor akademik viš. semestrov, instruirati tudi proti stanovanju. Cenj. ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod »Sprehe«. 316-4

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kemika ali laboranta ki je v barvi stroki izveščen, iščeeno za takojšnji nastop. Ponudbe poslati na Jut. tovarna barv, Dol pri Ljubljani. 209-1

Energičnega predelavca

za cestna dela sprejemni takoj. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Praksa«. 507-1

Garderobko

sprejme hotel »Metropol« (Miklič). 406-1

Prodajalka

z 10.000 Din kavicje, ki bi sama vodila trgovino na deteli, sprejemni z vso oskrbo v hiši. — Po nudi za področje »Jutra« v Celju pod »Stalna služba«. 326-1

Prodajalka

spoločna tudi za plačniške posle, dobi takoj mesto. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Prodajalka takoj«. 510-1

Iščem hišnika

za Aleksandrovo cesto. — Prednost imajo mali obrtniki in šoferji. Pismena ponudba na poštni predal št. 28. 506-1

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Moja ločenka

(27letna) z gospodinjko šolo, gre gospodinjiti starejšemu gospodu z otroci ali brez — izven Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Virtus«. 515-2

Mesto dnevnice

hla peca ali kaj silneje išče posten, zdrav in zanesljiv samec. Gre tudi izven mesta. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod »Virtus delavce«. 523-3

Kuharica

Stajarka, jeji mesto pri boljši obitelji. Sprejme tudi mesto za čas sezona — kjer se vodi srbska kuhinja. Nastop 15. januarja ali 1. februarja. Naslov vseh poslovalnicah Jutra. 527-2

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Elektro-števce

rabljene, dobro ohranjene za istosmerni tok, 220 v, 3 in 5 amp. kupi Zadruga elektrarna Ljubno v Savinjski dolini. 407-7

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Površnike

obteke, perilo itd., dobre cene kupite najbolje pri Preškerju Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 31-6

Radi opustitve

trgovine po ugodni ceni prodam 5 velike stekla, pult z na stavkom, pet in z nanizni tabli. Kristan, Sv. Petra cesta št. 38. 123-4

Ženski plašč

iz krzna naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 513-4

Štedilnik

(Tischherd) s kotličem po ugodni ceni naprodaj v Riharjevi ul. 2, Kolesarja. 513-4

Langusovo Madono

dve slike na lesu (olje) in voč drugih — ter antični porcelan poceni prodaja Oloib Marija, Galinšova nabrežje 28. 523-6

Šivalni stroj

pogrešljiv, dobro ohranjen poceni prodaja Golob, Galinšova nabrežje 28. 521-6

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več spalnih hoteljev

otomani in Couch divanov ugodno prodaja E. Zakrajšek, Selenburgova ulica 4. 520-12

Oblacila

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vaša garderoba

bo elegantna in bo trajala leta, če jo daste v likanje, čiščenje in popravilo pariklani, modnemu ateljeju Josipu Bocu, Kolodvorska ul. 6. Najboljša in najcenejša obnovljajlnica oblačil. 517-13

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj gostilno

v letoviskem kraju na Gorjskem, 5 minut od postaje. pri glavni državni cesti. — V hiši se nahajajo več opremljenih tukajših sob in električna razsvetljava. Poleg nje je gostilničarski sadni in zelenjadni vrt ter oljva. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Gorensko 1935«. 165-19

Velike prostore

uhne in svetle, prikladne za vsako industrijo, posebno za pletilstvo, takoj poceni oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 509-19

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupimo vložnice

podzemskih občinah hranilnice. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod šifro »Dam gotovino«. 540-16

Iščem 60.000 Din

posojila proti garanciji — razen obresti dam se po polno oskrbo v zdraviliškem kraju Sp. Stajerske — Ponudbe na področje »Jutra« v Mariboru pod »Varno 64«. 526-16

Poverenike (ce)

trajam, za vsako mesto u Jugoslaviji. — Poslovi bankarski i oplatni. — Zarada odlična. — Samo pismeno javiti se sa markom za odgovor: Depozitnoj banke, Beograd, pošt. fah 437. 268-16

Bančne vložne knjige

vrednostne papirje kupujemo, prodajamo — jemljemo v zalogo naj. povojneje. — Bankovno Komercijalni zavod »Financiers« Zagreb. Ilica 9 Tel. 44-09. 4-16

Davčne zadeve

prijave, pritožbe informacije daje: »Davčna poslovalnica« v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 7/II. 530-56

Gotovino

Iščem proti prevaranti hitopoti na stavbo v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Centrum«. 534-16

Zagorje

Hranilne knjižice Zagorske hranilnice in hranilnice poslovalnice na oglas, oddelk »Jutra« pod šifro »Zagorje«. 535-16

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stročji fižol

v stanici po 3 Din nudi Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta št. 5. 102-38

Dijake sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijaka

sprejme učitelj v svo oskrbo. Pomoč v vseh predmetih. Klavir. Sredi mesta. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 406-26

Novoporočenca

iskate komfortno dvosobno stanovanje — najraje na Mirju. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod šifro »Točna miras«. 506-31/a

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 nova gramofona

s ploščami prodam za polovino ceno. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 518-36

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

z vzhodom s stopnišča oddam poleg banke uprave Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 395-28

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

majhno, oddam v vili »Lada«, ob koncu Mišičeve ceste. 516-21

Enosob. stanovanje

s pritlikami takoj oddam M. Jankole, Ljubljana VII Drenikova ulica št. 35 — poleg Sokolskega doma. 535-21

Dvosob. stanovanje

manzardno, oddam mirni, dvo-ali tričlanski družini s 1. februarjem na Mirju, Groharjeva cesta št. 21. 530-31

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novoporočenca

iskate komfortno dvosobno stanovanje — najraje na Mirju. Ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod šifro »Točna miras«. 506-31/a

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 nova gramofona

s ploščami prodam za polovino ceno. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 518-36

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

z vzhodom s stopnišča oddam poleg banke uprave Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 395-28

Prazno sobo

manzardno, separirano, s 1. februarjem oddam v Riharjevi ulici 2, Kolesarja. 511-33

Sobo

s posebnim vzhodom in kopalnico, v centru mesta oddam gospodinu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 531-33

Dve sobi

prazno in opremljeno oddam v Zidovski stori 6/II. 532-23

Opremljeno sobo

čisto in zračno, v novi vili, s posebnim vzhodom in soprobo kopalnice oddam solidni stranki. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 537-33

Stroji

za okroglice (Rundstab), ciklarko in tračno žago kupim ali vzamem v najem. Ponudbe s ceno pod »Okroglice« na oglasni oddelk »Jutra«. 517-35

Šivalni stroj

pogrešljiv, ki veže, krpa itd., moderen, prvotne znamke, poceni naprodaj v Dvofakovi ulici št. 3, I. nadstropje, levo. 525-0

Obrt

Gostilniški

obrotni list hitem za takoj proti plačilu sistema, ki ga odstopa. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Ljubljana«. 519-30

Telefon 2059

Premog (arbopaket) drva in koks nudi

POGAČNIK

toharjeva ulica 5

Obšes Ljubljane Mesto pogrebni zavod

V neizmerni boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša iskreno ljubljena soproga, nenadomestljiva, zlata mamica, gospa

AMALIJA ŠEBER roj. CVEK

hišna posestnica

danes po kratki in mučni bolezni, previdna s svetotajstvi, za vedno zapustila.

Na njeni zadnji poti k Sv. Križu jo bomo spremlili v torek